

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felolós szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Lepedős kisértetek.

Budapest, június 21.

(K.) Kisértetek járnak két nap óta a törvényhozásnak nevezett temetőben? Az elföldelt obstrukció árnyai kísértének újra? Dehogy! Csak az történik, hogy Kubik Béla és Lengyel Zoltán és Rátkay László fehér lepedőt kapnak magukra és éjféle fogcsikorgatással, kísérteties hangokkal akarnak rájjeszteni a parlamentre. Ezek a jó fiuk abban a rögeszmében szenvednek, hogy a nagy obstrukciót ők csinálták, s mivel megadott nekik, hogy azokban az időkben pusztá megjelenésüktől reszketni kezdtek a házszabályok, most fehér lepedőbe burkolóznak, kísértetet játszanak s folytonos kerülgetéssel próbálják ki a házszabályokat, megvan-e még mindig az a reszketés természetűk? De a nagy obstrukciót nem ők csinálták, hanem a nemzet. A házszabályok nem miattuk reszkettek, hanem attól a fürgeteges közvéleménytől, mely véletlenül éppen ezeket a jó fiukat táncoltatta szárnyain. Egy tégladarabtól is meg lehet ijedni, mikor a fürgeteg sodorja. De a fürgeteg a veszedelmes, nem a téglá. S most Kubik és Lengyel és Rátkay azt próbálgatják, nem tudnának-e nemzeti fürgeteg nélkül is félelmesek lenni.

A nagy obstrukció mögött a nemzet állott. A nemzet harcolt s a nemzet győzött. S örök dicsősége marad a nemzetnek, hogy még olyan kezdetleges fegyverzetben, még olyan gyenge sereggel is győzni

tudott. De hogy ugyanaz a gyenge csapat ugyanazzal a kezdetleges fegyverzettel még egyszer is megkísérelje ugyanazt a harcot, az már dőre elbizakodottság volna. A nemzet nélkül senki ők és semmik. Már pedig azt igazán nem fogja elhinni senki emberfia, hogy a galaci konzul német leveléből virradóra véres zászló lehessen, melyet éppen csak körül kell hordozni az országban s minden épkezláb ember táborba siet. Bizonyára nincs olyan magyar ember s ha van, nagyon kevés van, aki rajong azért a gondolatért, hogy a közös diplomáciai szolgálati nyelve a német legyen. Bizonyára szerencsésebb választ is el lehet képzelni, mint aminővel tegnap a miniszterelnök a galaci konzul levelét igazolni próbálta. Bizonyára mindenki igazat fog adni Eötvös Károlynak, hogy szokásjogot fejleszthet egy nemzet a maga számára, de nem idegenek érdekében. Bizonyára esz szegénytelen, sőt ostoba állapot az, melyet a miniszterelnök olyan könnyelműn próbált a szokásjog szentesítésével állandósítani. De már azt csak nem hiszi senki, hogy a magyar nemzet legszentebb jogaiért folytatott harc után maradék kedvét és maradék erejét azért szedje össze ez az ország, mert a galaci konzul ugye cselekszik, mint hatvanhét óta az összes konzulok! Egy nemzet más-ként vadászik tigrisekre s másként legyekre. A tigrist el kell pusztítani, ha két esztendőbe kerül is. De a légynek? Egy fricska is elég. Ha

pedig megint az orrunkra száll, hát még egyszer: hess innen!

S ha még azért volna a lepedős kísértetjátszás, mert más módja nincs a tiltakozásnak! De nem úgy van. Az egész játék szeszélyből és makacsságból folyik. Mert nincs arról szó, hogy bárkinek is megnehezítenek a debreczen—galaci eset kellő kihasználását. Tessék! Aki akarja: interpelláljon; teheti minden héten kétszer. Aki akarja, tegye szóvá a költségvetés általános vitájában, mely már tegnap is, ma is megindulhatott volna, holnap pedig föltétlenül megindul, hacsak a lepedős kísértetek meg nem akadályozzák. Beszélhetnek az esetről derűre és beszélhetnek borura. Idejük is van, módjuk is van. De ők csak napirend előtt akarnak róla beszélni. Miért? Van valami különösebb taktikai előnye a napirend előtti felszólalásnak? Nincs. Az egyetlen előnye az, hogy a kormány nem látja szívesen. De hiszen itt még azt sem mondhatja ez a mostani harcos ellenzék, hogy egy bizonyos kalendáriumi dátumig lehetetlennek tesz minden egyéb munkát s akkor győzhet. A kalendárium most alszik. Van ujonc és van indemnity. Azt a munkaidőt tehát, melyet szeszélyből a napirend előtt agyonüttek, nem a kormány sinyl meg, hanem az adott esetben a szegény vasutasok. Örülnie kellene az ellenzéknek, hogy mikor két esztendő óta nem volt budgetvita, témáját pedig utközben el kellett pazarolni: a tizenkettedik órában véletlenül kap valami jó friss témát.

TÁRCA

Mert nincs...

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Ábrányi Emil.*

I.

Kongott a lélekharang a szerény falusi plébánia tornyában. Vékony hangon, szaporán, mint aki jajveszékel, mint aki sirat valakit...

A parasztok megállottak az utcán, keresztet vetettek magukra és megemelték a széles karimájú, zsiros szélű kalapot.

Az asszonyok, akik a küszöbön, a kerítés előtt fecsegtek-locsogtak: ijedten néztek egymásra.

Es megszólalt az egyik némben, a legnyelvesebb, akinek a szája olyan, mint a kerepítő:

— Az öreg tekintetes urat harangozzák!... Abbizony!... Ténnap hallottam, hogy a végét járja!...

Megszólalt a másik asszony is, pityeregve, sápitozva, mintha fájna neki ez a szomorú híradás:

— Haldoklik az öreg Barta Péter?... Jaj de böcsületes ember volt a szegény, jaj de böcsületes!...

A harmadik asszony már a kőtenyét

emelgette a szeméihez és megpróbálta, hogy könnyeket sajtoljon ki belőlük:

— Ó én szerelmes Jézusom!... Hát már az ilyen embernek se ad hosszabb életet az Uristen?... Hány esztendő vót az öreg tekintetes ur? Komámasszony tudja tán. Mi?

Egyet csuklott a negyedik vászoncseled, mielőtt a feleletet megadta:

— Akkuráte megmondom!... Nem lehetett az több, lellem, hetvenesztendősnél!... De fiatalosabb vót, mint az uram, aki tavaly mult ötvenhatesztendő!...

— Jól élt... gazdag vót!... Tán a feje se fájt soha!...

— Csak akkor ószült meg egy pirinyót, amikor a harmadik feleségét eltemette!...

— Sok jót tett a falu népével, áldja meg a Mindenható!...

— Az én hités uramat is kimentette a törvény kezéből, amikor avval gyanusították, hogy lovat lopott a szomszéd földesur istállójából!...

— Hát az én fiamat nem ú vágta ki? Pedig mán akkó szinte rábizonyították az orgazdaságot.

— Hát mikor a Bogár Jóska kigyútt a tömlöcből és mindenki hajtotta, mint a veszett kutyát: nem az öreg tekintetes ur adott neki hivatalt a maga tulajdon portáján?

— Jaj, jaj, jaj!... Jaj de kár ezért a jólelkű, böcsületes emberért! Jaj de kár!

— Inkább a vörös patyikus halt volna

meg!... Vagy a dölyfös, keményszívű, öreg bíró! Azt a kis kutya se siratná!

— Vagy a nyavalyás Rúkecz Béni, a gróf urunk arendása, akit öt esztendő óta kis kocsin trolatnak!... Bánná a fene, ha ilyen ember meghal!...

— Jaj, lellem komámasszony! Mikor lesz még egyszer olyan böcsületes ember a faluban, mint az öreg tekintetes ur!...

Es óbégatva, nyöszörögve oszlott széjjel az asszonyneptég, miközben a lélekharang egyre csengett-bongott a plébánia tornyában, vékony hangon, szaporán, mint aki jajveszékel, mint aki sirat valakit...

II.

Haldoklott az öreg Barta Péter. Komolyan haldoklott. A megyei orvos kimondta rá a szentenciát: egy-két órája van még. Fialtal doktor jött vele a szomszéd városból. Annak odasugta fontoskodó, tudákos arccal: praemortale stadium! A fiatal doktor egyet csapott a tenyerével a levegőbe. Ez annyit jelentett: pász neki!

Barta Péter ott fekdült hanyatt a tisztá, fehér ágyon. Száraz, viasz-sárga ujjával a paplant kaparászta. A halál vékony hártájára már kezdte bevonni a szemeit. Horpadt melléből nehezen sivítottak ki az utolsó lélekzetek. De még egészen magánál volt és érthetően tudott elmondani hosszabb, összefüggő mondatokat.

Odakünn, a sötétkék szeptemberi égen, ment lefelé a tündöklő, mindennek életet

Örülne kellene, hogy nem kell a budgetvitában százszor elcsépett kérdések feszegetnie és csinálhat friss anyaggal elég formás és tartalmas vitát. De nem örül, hanem abból csinál kanapéprocesszust, hogy ő nem akarja holnap s a maga helyén felhozni ezt az új sérelmet, hanem ma és napirend előtt. Csak napirend előtt. És ha ebben gátolni próbálják, hát akkor az obstrukció lovagjai fehér lepedőt kapnak magukra, kísértetet játszanak és ijesztgetik a házszabályokat. A zárt ülésig meg sem állnak.

Nos hát ez hijjával van a komolyságnak. Ha talán azt akarja az ellenzék bizonyítani, hogy nem alszik s a béke miatt még nem győpösödött be a szája: ne akarjon úgy bizonyítani, hogy az egyik végtől a másikba esik. Elnyelni egy dárdát és segítségért kiabálni egy gombostű miatt: egyformán bolond dolog. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy a galaci esetről nem érdemes sokat beszélni. Érdemes is, kell is. De ha huszonnégy óra mulva egész jelentőségében napirendre kerülhet a kérdés ugyanis, akkor az obstrukció árnyainak fölbresztését nem lehet menteni még azzal sem, hogy „kapni kell az első alkalmon, mikor az ellenzék megmutathatja, hogy — ellenzék.” Van ennél nagyobb érdeke is a nemzetnek...

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, június 21.

A galaci német átírat körül mozgalmas, heves és sokszor izgatott szóharca folyt ma napirend előtt és zárt ülésben. A minap, amikor az elnök megtagadta a szót napirend előtt az egyik jelentkező képviselőtől, a miniszterelnök azzal érvelt az elnök döntésének helyessége mellett, hogy az ilyen viták csak a munkára kiszabott időt kurtítják, de meg azért sem helyénvalók, mert sok módot adnak a házszabályok a képviselőknek minden kérdés megbeszélésére: hetenkint kétszer interpellálhatnak, sőt sür-

gösség esetén akár mindennap; indítványt terjeszhetnek elő és a közelgő költségvetési általános vitában régi szokás szerint felszínre vehetnek minden közérdekű kérdést.

Kelletlenül bár, de beletörődött az ellenzék ebbe az elvi megállapodásba. Mégis megtörtént már tegnap, hogy a Ház és az elnök kivételt tett s megengedte Olay Lajosnak, hogy napirend előtt tegye szavá a galaci esetet. A miniszterelnök menten válaszolt is. Arról lehet beszélni, hogy helyes volt-e, közjogilag helytálló-e a miniszterelnök tegnapi nyilatkozata; valószínű, hogy sok szó fog erről esni a budgetvita során és interpellációkban. Az elnök azonban kötötte magát a multkorri megállapodáshoz s ma nem engedte meg, hogy hárman is szavá tegyék napirend előtt a miniszterelnök tegnapi választát.

Ebből nagy zenebona támadt. Órák-hosszat vitáztak azon, hogy vajjon egy szavazással döntsenek-e, avagy háromszor szavazzanak-e a felett: megadják-e a szót a három jelentkező képviselőnek. Ezzel a házszabály-vitával, amelyet a jelenlevők megszámlálása és izgatott szóváltások, elnöki rendretesítések tarkítottak, eltelt az idő délutánig s amikor végre az elnök sorát akarta ejteni a vasutasok fizetésrendezésének, balról zárt ülést kértek. A régi recipe ma is bevált és a napirendből semmi sem lett.

A karzatok közönsége fájó szívvel vonult ki a zárt ülés elől és a vasutasok is aggódva nézték, hogy még ma sem végez a képviselőház az ő fizetésrendezésükkel.

A mozgalmas ülésről a következő részletes tudósítás szól:

A képviselőház ülése június 21-én.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órákor. —

Elnök: Perczel Dézso.

A kormány részéről jelen vannak: Hieronymi Károly, Talián Béla, Berzeviczy Albert, Cseh Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést és bemutatja a kérvényeket és feliratokat.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter jelentéseket nyújt be a nagybánya-felsőbányai helyiérdekű vasut engedélyezéséről és az összes őrlőmalmoknak az iparhatósági telepengedély alá eső ipartelepek lajstromába való felvételéről.

Maróthy László előadó a mentelmi bizottság jelentéseit terjeszti elő.

Gualer Gottfried, mint a bíráló bizottság új tagja leteszi az esküt.

(Vihar.)

Elnök: Jelenti, hogy Rákosi Viktornak, Gáll Sándornak és Sebess Dénesnek, akik napirend előtt akarták szavá tenni a miniszterelnök-

hangzottak a tornácban. Kinyitott az ajtó és a vezető orvos után levett kalappal, megilletődve léptek be azok, akiket a haldokló látni kívánt.

A plébános fejszaválva, mély részvétellel állott az ágy mellé. Daczó Gergely, a birtokostárs kezébe vette a haldokló hideg kezét és elkezdett vigasztaló szavakat morogni. A gyógyszerész idegesen, sápadtan nézte a halálravalót. Az öreg bíró és a velejött mándlis emberek szótlanul, bámész pillantással állottak a szoba egyik sarkában.

III.

Barta Péter egy ideig némán nézte a hallgató csoportot.

Egyszerre csak megélenkült az arca. Guny, káröröm, cinikus szemtelenség vonaglott végig a beroskadt szemeken, a csámcsogó, kékülő szájon. A haldokló elkezdett nevetni tómpa, szaggatott röhögéssel.

— Nekem ti már nem arhattok semmit!... Tudom, legfeljebb egy félóra mulva halott leszek... Olyan leszek, mint egy darab sár. Olyan leszek, mint egy darab kő. Mit árt a kőnek, ha kéréke török? Mit fél a sár az akasztófától? Fáj nekik a kínzás, a gyalázat, a megvetés? Nem fáj! Nohát egy félóra mulva szétdarabolhattok, tüzes fogóval csipdeshtettek és fölhuhtattok a legmagasabb akasztófára!

A tanuk zavartan néztek össze. Barta Péter újra nevetett és szólt:

nek tegnapi nyilatkozatát, nem adta meg a szót, (Zaj a szélsőbaloldalon. Helyeslés jobbfelől.) mert nem tartotta helyesnek, hogy eltérjenek a napirendtől s nem tartja ezt az ország érdekében lévőnek. (Zajos ellenmondások a szélsőbalról.)

Rákosi Viktor: Talán azt tetszik gondolni hogy nem tartozik ide? (Nagy zaj.)

Kubik Béla: Talán a reichsrath elé tartozik?

Lengyel Zoltán: Utasítsák a mentelmi bizottsághoz!

Elnök: Másrészt azért sem adta meg a szót, mert a napirend előtt nem lehet határozatot hozni. Az illető képviselő kívánataira bejelenti ezt a Háznak s kérdi, hajlandó-e megengedni Rákossinak, Gállnak és Sebessnek, hogy napirend előtt felszólalhassanak? (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások jobbról: Nem adjuk meg!)

Rákosi Viktor: A házszabályokhoz kérek szót!

Lovászy Márton: A kérdés feltevéséhez! Az elnök úgy tegye fel a kérdést, hogy mindenki szavazhasson; ha egyszerre szavaztat mindahárom képviselő kérdésére nézve, akkor azok, akik az egyiknek esetleg meg akarják adni a szót, a másiknak nem, nem szavazhatnak. (Zajos ellenmondás jobbról.)

Elnök: A képviselők egyszerre jelentették be kérésüket egyazon tárgyon, tehát egyszerre fogja feltenni a kérdést szavazásra. (Élénk ellenmondás a szélsőbaloldalon. Helyeslés jobbról.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kérek szót!

Elnök: A kérdés már fel van téve! (Nagy zaj a szélső baloldalon.)

Lengyel Zoltán: Ne tessék új házszabályokat csinálni! A kérdés feltevése házszabályellenes, mert sommásan nem lehet szavazni. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon. Ellenmondások jobbról.) Ha pedig indítványt tesznek, azt nem az elnök, hanem a Ház dönti el. Ne tartson hát az elnök előadást, hanem teljesítse kötelességét. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Fellitzsch Arthur: Így nem lehet az elnökkel beszélni!

Lengyel Zoltán: A milyen az elnök eljárása, olyan a mi feleletünk! (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla felolvassa a házszabályok ama szakaszát, amely azt mondja hogy a szavazáskor a kérdés részekre osztható.

Elnök: Osztható, de nem osztható!

Kubik Béla: Kéri az elnököt, hogy mind a három esetben külön-külön tegye fel a kérdést.

Lovászy Márton megjegyzi, hogy ő Rákossynak hajlandó megadni a szót, ellenben Gállnak nem; hogyan szavazzon tehát, ha az elnök egyszerre teszi fel a kérdést. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Én nem fogom kitanítani a képviselő urat. Kérdi a Házat, hogy kívánja-e a kérdést három felé osztani? (Ellenmondások jobbfelől.)

Olay Lajos: Ez az elnök diskrecionális joga, ezt nem kell szavazás alá bocsátani, de az elnök úgy tartozik a kérdést feltenni, hogy mindenki szavazhasson.

adó gömb... és a kertre nyíló ablakon át aranyásvok hullottak a haldokló takarójára. Madarak csiripoltak a sárgulni kezdő fákban. Zümmögő méhek szálltak szanaszétjével és időnkint tompa koppanással odacsapódtak az ablak fényes üvegére.

Barta Péter megszólalt:

— Főorvos ur!...

A megyei orvos ott termett az ágynál.

— Parancsol?

— Hivassa el a plébánost.

— Gyónni akar?

— Nem!... De azt akarom, hogy ő is hallja.

— Meglesz.

— Hivassa el a gyógyszerészt... azután az öreg bírót... az esküdteteket... azután Daczó Gergely birtokostársamat... azután a csendőrszázadost... meg a törvényszéki elnököt...

A megyei orvos meglepetve nézett rá. — Két-három órába kerülne, amíg a törvényszéki elnököt és a csendőrszázadost idehozhatnám. (Annyi időnk nem lesz, gondolta magában.) De a többit mindjárt idehívom.

— Jó!... Hát hívja ide a többit!...

Amíg a megyei orvos odajárt, a fiatal rórosi doktor őrizte a haldoklót. Barta Péter merően, nyugodtan nézett a fiatal emberre, azoknak az apathiájával, akik készenlnek kimenni ebből a világból. Mély csend volt a szobában.

Félóra mulva nehéz, kopogó lépések

— Nem teljes a multságom, mert nincs itt a törvényszéki elnök és a csendőrszázados! Akkor mulatnék igazán, még egyszer, utóljára, ha ök is itt fülelnek az ágyam körül! Azt mondanám nekik: rajta kopók, rajta vizslák! Fogjatok el, ha tudtok!

Nevetett, köhögött, majd megfulladt. Azután tovább beszélt.

— Nekem nem arhattok semmit! Hát elmondok mindent... mert nekem úgy tetszik, hogy most mindent elmondjak!... Dukál, hogy az igazság végre kiszüljön!... Emlékeztek Páskujára, a gazdag örmény kereskedőre, akit halva találtak a hényeli erdő közepén? Tudjátok, ki ölte meg és ki rabolta ki? Én voltam. De a törvényszék számár volt és egy ártaatlan lókötőt húzott föl helyettem! Mondjátok el!... Hadd tanuljanak belőle a törvénybírák!... És maga, kis patyikusz? Mág se tudja, ugy-e, hogy a legfinomabb mérgét ki lopta el a süládból? Én voltam... S tudja-e, mire kellett? Beadtam a második feleségemnek, hogy elvehessen a harmadikat! — Érdekes történet ez!... Kár, hogy nem mondhatom el bővebben!... Nincs már elég időm!... Doktorkám, ne vágjon olyan buta pofát!... Hálás vagyok magának a sirig, hogy a halottat maga bontotta föl és gyönyörű diagnózisával tökéletesen elterelt rólam minden gyanút!... Sok ilyen böles, lelkiismeretes orvost az emberiségnek!... Hátrálj

Rákosi Viktor: Elmondja, hogy megjelent az elnökül és szót kért napirend előtt oly tárgyban amely tegnap még a galaci konzul botránja volt, ma már a miniszterelnök botránja. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Az elnök megadta a szót, mert a Ház előtt sürögő javaslatok vannak; erre ő megjegyzi, hogy az országnak nemcsak anyagi érdekei vannak, hanem erkölcsi javai is. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ugy látszik, az elnök szolgálatot akar tenni azoknak, akiknek ez a kérdés kellemetlen. (Hosszantartó, zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Az elnökséget igyburkoltan gyanúsítani nem szabad. (Helyeslés a jobboldalon.) Nem engedheti meg a felszólalást azért sem, mert az illető képviselőnek, anélkül, hogy a képviselőház munkáját megakasztaná, alkalmuk és módjuk van indítvány alakjában előterjeszteni az ügyet, vagy interpellálhatnak. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Sohasem intézik el!*) Napirend előtt való felszólalást még kevésbé, mert még csak határozni se lehet felette. (Helyeslés a jobból. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Olay Lajos: A magyar nyelv van megtámadva! (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Rákosi Viktor: Bocsnátott kér, amiért burkoltan gyanúsította az elnököt, jövőre burkoltanul fogja tenni!

Olay Lajos: Nyíltan a szemébe vágom az igazságot!

Rákosi Viktor: Az ország egy nagy erkölcsi érdeke, hogy ne engedjen bizonyos visszaéléseket törvényes állapotban feltüntetni. Ezt teszi az ellenzék s ebben akarja az elnök az ellenzékét megakadályozni. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nem fognak ebben az ügyben indítványt tenni, vagy interpellálni, mert elodázzák, elcsikasztják. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) A miniszterek nem válaszolnak. Az elnöknek kötelessége lett volna a miniszterelnököt rendreutasítani, amikor az alkotmányt megsértette s közjogunkat areulütötte. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Sághy Gyula precedensekre hivatkozik, hogy az elnökök mindig részekre osztva szavaztattak.

Elnök: Nem akarja, hogy a dolog elnérgesedjék, azért három részben fogja feltenni a kérdést. (Nagy zaj.)

A többség felállással szavaz és az elnök ki mondja, hogy a Ház nem adja meg a szót. (Nagy zaj.)

Kubik Béla kifogásolja a szavazatok összeolvasását.

Elnök: Már ki van mondva határozat!

Kubik Béla: Hozzá vagyunk szokva, hogy a határozatokat az elnök székben megmástitják! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Hol szokott hozzá?

Kubik Béla: Itt! Az elnök szokta tenni! (Nagy zaj.)

Elnök: Rendreutasítja Kuoikot!

Felteszi a második kérdést. A többség nem adja meg a szót Gáll Sándornak.

Kubik Béla: Félnek a nyilvánosságtól! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Harmadszor is megszavaztatja a Házat. A többség nem adja meg a szót napirend előtt Sebess Dénesnek.

tőlem, kedves Daczó barátom! Neked is tartozom egy őszinte vallomással. Én lopattam ki az istállóból legszebb paripádat... én voltam az okozója, hogy a kastélyod leeggett... én csináltam neked annyi kárt, hogy majd koldusbotra jutottál... Mért tettem? Irigységből tettem, tud meg! Irigység voltam! Nem tudtam nézni boldogságodat!... Pedig én is elég szerencsés legény voltam világeletemben!

Az egész társaság irtóztva hátrált a haldoklótól, aki folytonosan esőndesen, hártalan maliciával nevetett.

— Csak addig voltam becsületes ember, amíg félnem kellett a földi igazságszolgáltatástól!... Most már nincs szükségem becsületre!... Eldobom magamtól, mint a rongyot!... Mért vigyek becsületet a férgek közé? Az élő kiélvezte utolsó csöppig. A halottnak nincs szüksége rá.

Szeméi egy pillanatra lecsukódtak. Csőndesen, megfontolva beszélt tovább Barta Péter.

— Mindjárt jócekkát mondok az uraknak!... De hadd mondjam meg azt is, hogy mindig egészséges voltam, mindig remek étvágygyal faltam és az Isten, akiről azt mondják, hogy mindent tud, nem látogatót meg soha semmiféle csapással!... Én csak az emberektől féltém hébe-korba. De azok olyan ostobák voltak, hogy nem jötték rá soha semmire!...

Következik a vasutasok fizetésrendezéséről szóló javaslat. **Udvary Ferenc** van a sor!

Udvary Ferenc: T. Ház! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Olay Lajos: Zárt ülést kérek! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Üljön le Udvary!)

Elnök: Már a szónok megkezdte beszédét! (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások a jobból: *Nem engedik a vasutasok javaslatát tárgyalni!*)

Olay Lajos: Nem tehetünk róla! Ez szent ügy! (Nagy zaj minden oldalán.) Ez a nemzet dolga! A nemzet becsülete forog kockán! Ezt nem törjük! Szégyeljétek magukat! (Nagy zaj. Olay átadja az elnöknek a zárt ülést kérő ívet.)

Elnök: *Elrendeli a zárt ülést és kiüríteli a karzatokat.*

(Zárt ülés.)

Elnök megnyitja a zárt ülést.

Rátka László megkölja, miért kértek ülést. Módot kell keresnünk, hogy zárt ülésen tárgyaljuk a kérdést, mert nem engedjük, hogy a kérdés lekerüljön a napirendről. Nagy gyalázat érte a nemzetet a kormányelnök kijelentésével. Ez a helyzet törvénytelen állapot. Nemzetünk legfőbb vágya nyelvét érvényre juttatni. Ezzel szemben a kormányelnök még a jövőt is lekötöti. Birjon erkölcsi bátorsággal a miniszterelnök kijelenteni, hogy tévedett. Míg ezt nem teszi, addig a kérdést nem engedik napirendről levéteni.

Eötvös Károly az incidenst nagyfontosságúnak mondja. A német nyelv szemérmetlen betolakodását a miniszterelnök törvényesnek nevezte. Kubik közbeszólására azután a gyakorlatra hivatkozik. Ahány szó, annyi durva botlás. Minden Minden tanítézt kizárná növekedést ilyen tudással falai közül. Igenis, van törvényes erejű szokás. Mi ez? Ha nem a miniszterelnök mondta volna, nem tartaná fontosnak. Tudni kell a miniszterelnöknek, hogy a maga számára alkothat a nemzet szokást, de hogy idegen nemzet részére tegye ezt, az nem lehet. Verbőczy megmondja, miként keletkezhetik a szokás, minden tanár tanítja. Hogy érvénye legyen a szokásjognak, bizonyos kellékek birjon, ez pedig az, hogy ép eszű legyen. (Taps a baloldalon.) Hát szabad-e a nemzetet olyan helyzetbe kergetni, hogy városaink gyalázzák meg magukat? A kormányelnök anarchisztikus dolognak tartja, ha a polgármester nem alázza meg magát. A galaci konzulhoz nincs szava. Az egy rongy, az sem mirekellő közhivatalnok. Ez a kérdés a napirendről le nem kerülhet. Orvoslása az, hogy a kormányelnök vonja vissza szavait. Tegyen kijelentést, hogy habár fájdalomra e kérdés így állott eddig, ezen segíteni fog minden igyekezettel. Debreczen város polgármestere becsületes ember, jól járt el.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter. A galaci ügyben, tekintettel, hogy a kormányelnök távol van hivatalos ügyben, az időmosság azt hozza magával, hogy az ő jelentésében tétessenek e megjegyzések. (Felkiáltások: *Hol van? Megszoktotti!* (Nagy zaj.) Akármint lármáznak, el fogom mondani. (Zaj az egész házban.) Ismétlem, hogy az időm kívánja, hogy jelen legyen a miniszterelnök. (Felkiáltások: *Miért nem*

jött ide? Azt a kérést intézi a Házhoz, hogy ezt a zárt ülést fejezzük be. Eötvös Károly beszédében rongynak...)

Eötvös Károly: Ugy van, mert elveszi pénzünket és nem tud magyarul!

Hieronymi Károly: Verbőczy magánjogról beszél, de nem közjogról! (Felkiáltások: Közjogban nincs elévülés!)

Szederkényi Nándor: Hajlandó-e kérdést tovább nem vitatni, hogy a nyugodt tanácskozás helyreálljon, ha a többség beleegyezik, hogy a kérdést napirendre tűzzék. (Felkiáltások a jobból: Nem!) Önök tehát visszautasítják! (Nem!) Hát mit akarnak? Tudomásul veszem, hogy önk nem kívánják a kérdést napirendre tűzni. Mi megröböljük holnap is napirendre hozni.

Sághy Gyula kijelenti a nemzeti párt nevében, hogy nem azonosítja magát a Tisza felfogásával, az ellen tiltakozik. Reparáció kell. Hiszi, hogy a miniszterelnök meg fogja találni a módot, mert különben kell, hogy elkeperje a közvélemény ezt a miniszterelnököt.

Polonyi Géza: Hozzuk tisztába, mi a célja a zárt ülésnek. Itt nem lehet a kérdést elintézni. Tény az, hogy napirend előtt felszólalásra kérték engedélyt. Ezt nem kapták meg. Erről van szó. Tudomásul vessük azt, hogy a többség szolidáris a miniszterelnökkel. Az ellenzék föladata az lesz, hogy módot keressen ezt napirendre tűzni. Ez nem nyelvbotlás. Ez rendszer, kormányzati irány. A miniszterelnöknek sejtelmé sincs a magyar közjogról. Ez ellen a fölfogás ellen kell sikra szállni.

Emlékeztet aHéderváry botlásra, megtalálta a Ház a módot, hogy ezt reparálja. Ha van nemzeti becsület, úgy erre szükség van, hiszen 1867 óta törvény is van erre. Ilyen kormányelnökkel szemben, aki ilyen nyilatkozattal áll elő, minden eszköz megengedett. Ha védeni tudják az álláspontot, miért nem állanak föl? Mert a gazda nincs itthon? Hiszen az önk politikai reputációjáról van szó. Talán nincs engedélyük? Kérdi a Ház elnökét, miután nincs kilátás, hogy a többséget kapacitálják, világosítsa föl, mi az oka, hogy ilyen nagy kérdésben, amelyben az ő hazafisága (Derültség balról.) is talán velünk van, nem engedett felszólalást?

Elnök: Nézetem az, hogy zárt ülésnek nincs célja. (Felkiáltások: *Nem arról van szó!* Nagy zaj.) Már megmondtam, miért nem engedtem meg napirend előtti felszólalást, ezt nem ismétlem.

Polonyi Géza: Személyes kérdésben kijelenti, hogy ezt más államban nem engednék meg.

Visontal Soma: Sajnálja, hogy az elnök éppen ennél a kérdésnél nem gondoskodott arról, hogy ezt kellő formák közt megbeszéljék. Indítványozza, állapodjanak meg abban, hogy tűzzék napirendre a nyilatkozatot. A Koerber-ügyben megtették.

Hegedüs Sándor: Abban egyetértünk, hogy a dolgot zárt ülésben nincs miért vezetni. Célszerű volna, ha ma végeznék a vasutasok fizetésrendezésével. Holnap a költségvetés során lesz mód róla beszélni. (Felkiáltások: *Nem lehet!*...)

Báró Kaas Iros szerint a föltétel az, hogy a sérelem rögtön orvosoltassék. A maga részéről tiltakozik a német nyelv becsmérlése ellen. A miniszterelnök kimondja, hogy ez érvényes és ez másként nem lesz.

Majd német nyelven így folytatja...

Meine Herren! Der Herr Ministerpräsident ist ein grosser Mann, weil er die Reichseinheit hergestellt und die deutsche Sprache in Ungarn als Amtssprache wieder eingeführt hat. Hoch! (Zajos helyeslés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Hock János: Inkább akadjon meg a tárgyalás, míg a sérelem nem reparáltatik. Lefontosabb a nemzet becsülete. Ha garanciát kapunk arra, hogy a kérdést holnap napirendre tűzhetjük, befejezzük a zárt ülést. Rendszer nyilatkozott meg a miniszterelnök politikájában.

Kubik Béla: Az elnök eljárása célhoz nem vezet, s nem is fog célhoz vezetni, a mig itt becsületes magyar emberek lesznek. (Taps a szélsőbaloldalon.)

Elnök a zárt ülést berekeszti

Elnök: Délután 3/2-kor újból megnyitja a nyilvános ülést és az előrehaladott időre tekintettel indítványozza, hogy a mai napirendet tegyék át a holnapi ülésre s jelenti, hogy holnap a földművelési miniszter válaszolni fog *Molnár János* interpellációjára a Rába-szabályozás kérdésében. Az ülés délután 3/2-kor végződik.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-ikén új előfizetést nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

BELFÖLD

A miniszterelnök Bécsben. Gróf Tisza István miniszterelnök ma reggel Bécsbe utazott. A képviselőház kuloárijain pedig újabb szárnyra kapott az a kombináció, amely már napok óta kísért, hogy tudniillik a kabinet részleges rekonstrukciója küszöbön áll. A híresztelések ma nagyobb súlytal és nagyobb pozitívítással tartották magukat, mint eddig, bár igaz, hogy méreteikben redukáltabban jelentek meg. Ma már alig emlegették Lukács pénzügyminiszter nevét, de annál biztosabban hirdették, hogy Plósz Sándor igazságügyminiszter és az összkormány közt fölmorult differenciák miatt az igazságügyminiszter elhagyja tarczáját. A kombinációk szerint a differenciák a katonai bíraskodás nyelve dolgában keletkeztek. A kuloár szálló híreit már megcáfolták ugyan, de a miniszterelnök mai bécsi utazása újabb tápot adott e kombinációknak, melyeknek valódiságáról természetesen pozitív meggyőződést alig lehet szerezni mindaddig, míg a kormányelnök vissza nem tér Budapestre.

A Plósz Sándor távozásáról szóló híresztelések ellen különben van két bizonyíték. Az, hogy az igazságügyminiszter ma délelőtt felszólította Lssekulz Győző képviselőt, hogy fogadja el a polgári perrendtartásról szóló javaslat előadói tisztét, melyet eddig Rabár Endre és Günther Antal töltött be. Plósz lemondó szándéka ellen szól az is, hogy a miniszter résztvett az igazságügyi bizottság mai ülésén és éppen az ő indítványára halasztották össze a hozzáutalt törvényjavaslatok tárgyalását. Egyébként félhivatalosan is kategorice megcáfolták a lemondás híreit.

Ami pedig Tisza István bécsi utazását illeti, annak okát sokan a debreczeni esetben látják, míg mások a kereskedelmi szerződéshez hozzák azt kapcsolatba.

Bécsből jelenté tudósítónk telefonon, hogy gróf Tisza István miniszterelnök, aki ma délután érkezett oda, délután megjelent a külügyminisztériumban és hosszasan tanácskozott gróf Goltchovskival. A külügyminisztériumból a magyar miniszterelnök a bankassai magyar palotába ment s délután 5 órakor visszautazott Budapestre.

A berlini tárgyalások. Az osztrák-magyar és a német megbízottak szombaton délután tartották utolsó tárgyalásaikat a kereskedelmi szerződések tárgyában. A konferenciának pozitív eredményei nincsenek s mindössze annyi bizonyos, hogy mindkét fél szigorúan ragaszkodik eredeti álláspontjához. A tárgyaló felek nézetei mégis abban domborodnak ki, hogy a nagy nehézségek dacára a megegyezés létre fog jönni. Az Ausztria-Magyarország részéről támasztott követelések ismeretesek. A németek egyelőre elutasították az új állategészségügyi egyezményt és az állatvámok leszállítására vonatkozó előterjesztéseket, avval indokolta meg merev magatartásukat, hogy Ausztria-Magyarország állatkivitele egyre emelkedik, amivel szemben a mi megbízottaink azt hangoztatták, hogy csak a szarvasmarhakivitel emelkedik, míg sertés kivitelünk majdnem teljesen megszűnt. A németek ezenkívül az árpavám leszállítása ellen is sikra szállottak. Tárgyalásaik általános főszempontjának mindvégig azt tartották, hogy a minimális vámonok nem engednek változtatni. Az állategészségügyi egyezmény dolgában mutatózó ellentéteket nem tartják áthidalhatatlannak s remélik, hogy egyes agrár termény dolgában is megegyezés fog létrejönni. A nyersfa váma dolgában sem mutattak a németek előzékenységet. A tárgyalások folyamán egyrészt a német agrárisok hatalmas befolyása, másrészt az orosz-japán háború hatásai voltak észrevehetőek. Németország, úgy látszik, kész arra, hogy Oroszország hadisülkségeit fedezze, amiért viszont engedményekre számít a német-orosz kereskedelmi szerződésben.

A tárgyaló megbízottak néhány napot Bécsben és Budapestben töltenek, majd pedig Rómába utaznak az olasz kereskedelmi tárgyalások folytatására. Az eddigi tárgyalások anyagát most a szakminiszterek fogják feldolgozni. A római tárgyalások előkészítése már megtörtént. Az olasz provizórium szeptember végén jár le. A végleges olasz szerződés csak a német szerződéssel egyidejűleg léphet hatályba s mivel Németországgal szeptember végéig előreláthatólag nem lesz meg a végleges szerződés, új provizóriumról kell gondoskodni, amely a végleges szerződés megkötéséig bír majd hatálytal. Azt hiszik, hogy a borvám kérdését oly módon sikerül majd a provizóriummal megoldani, hogy a végleges szerződésben is megállhat.

Az új igazságügyi javaslatok. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután 5 órakor Hodossy Imre elnöke alatt ülést tartott, amelyen résztvettek a kormány részéről Plósz Sándor igazságügyminiszter és Mohay Sándor államtitkár.

Az elnök az ülést megnyitván, üdvözölte az újonnan megalakult bizottságot és megköszönte elnöké történt megválasztását, azután a bizottság megválasztotta az egyes törvényjavaslatok előadóit. Majd kimondotta, hogy a törvényjavaslatokat csak a nyári szünet után fogja tárgyalni és a sorrendet is akkor fogja megállapítani. Ellenben a Konkoly-Thege Sándor úr tiszteletjé iránt beadott kérvényét még a nyári szünet előtt kívánja elintézni és mihelyt az előadó javaslatával elkészül, a bizottságot össze fogják hívni ez ügy tárgyalására.

A debreczeni eset. A galáci magyar-osztrák konzul német átírata és gróf Tisza István miniszterelnöknek a debreczeni polgármesterhez intézett rendelete egy kissé megmozdította az ellenzék hevesebb vérmérsékletű tagjait, akik ma sűrűn konferenciáztak e tárgyban a Ház folyosóján is s azt a szándékot hangoztatták, hogy a kérdést addig le nem veszik a napirendről, amíg a kormányelnök helyre nem igazítja e tárgyban tett kijelentéseit. A holnapi ülésen Bakonyi Samu interpellál ugyan ebben a dologban.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, június 21.

A függetlenségi és 48-as párt ma este népes értekezletet tartott. Az általános politikai helyzettel kapcsolatban tárgyalták a debreczeni esetet s az e tárgyban adott miniszterelnöki nyilatkozatot, melyet a függetlenségi párt alkotmányunkba ütközőnek tart, mindazonáltal eláll a napirend előtti felszólalásoktól s a zárt ülések tartásától. A vasuti alkalmazottakkal szemben vállalt kötelezettség ugyanis azt parancsolja, hogy a fizetésrendezési javaslat tárgyalását ne késleltessék. A közjogi sérelmet mégsem hagyják ennyibe. Bakonyi Samu interpellációt intéz holnap e tárgyban a miniszterelnökhöz.

A költségvetést a párt nem fogadja el több okból. Polónyi Géza főképp azt kifogásolta, hogy a miniszterelnök nem készíti el a választási törvény reformját s elzárta az utját önálló gazdasági berendezkedésünknek. Különben nagyon elkeseredett és éles hangon beszélt Polónyi a kormányelnökről s azon volt, hogy újabb obstrukcióba vigye a függetlenségi párt zömét. Erre való hajlandóság azonban nem mutatkozott.

Az értekezleten Thaly Kálmán elnököt, a jegyzőkönyvet dr. Nagy Sándor és Ráth Andre vezette. Hosszu vita után, melyben a megjelent harmincöt képviselő közül huszan felszóla-laltak, elfogadták a következő határozatot:

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt, tekintettel a magyar királyi államvasut alkalmazottaival szemben elvállalt kötelezettségére, az illetményeik felemelése tárgyában benyújtott törvényjavaslat letárgyalását késleltetni nem kívánja. Holnap, szerdán napirend előtti felszólalások, esetleg zárt ülés utján a miniszterelnöknek alkotmányunkba ütköző ismeretes nyilatkozatát szó tárgyává

tenni nem óhajtja, hanem megbizsa Bakonyi Samut azzal, hogy a miniszterelnökhöz interpellációt intézzen. A párt további eljárását az erre adandó miniszterelnöki választól teszi függővé. E végböl holnap délután újabb pártértekezlet lesz.

A költségvetéshez Polónyi Géza szölt. Késébevonhatatlannak az mondta, hogy az ország közvéleményének legalább egy része azért a tényért, hogy jelenleg a Tisza-kormány uralkodik, a mi pártunknak ismeretes állásfoglalását hibáztatja. Emlékeztetése hozza a pártnak, hogy ő volt egyedül azon a véleményen, hogy állásfoglalásukra nézve a nemzet döntését kellett volna provokálni. Tóth János állásfoglalása győzött azonban s most ott állunk, hogy mindazon igéreteik közül, amelyek fejében a párt ezt az álláspontot választotta, egy sem valósult meg. A jelentéktlenebb igéretekről nem is beszél, csak a választási törvény revíziójának kérdését hozza föl. Már is látszik, hogy az sokkal kisebb méretű lesz, mint akkor pozitív igéreteik alapján remélhető volt. A választási törvénynek — Tisza igérete szerint — még az új választások előtt megalkotva kellene lenni. A költségvetés tárgyalásakor erre komoly választ követeljen a párt a kormánytól, mert ha ez nem történik meg, úgy ő maga is valódni fog a pártot a mostani helyzetért. Nézete szerint a jelenlegi kormány minden előzőnél veszedelmesebb. Nehezen törvényt erőszakolunk ki, hogy a jövőben kereskedelmi szerződéseinket hosszabb időre nem kötik meg, mint a vámszövetség. Akkor minden illetékes tényező — a nemzet is — azt hitte, hogy 1907-ben az önálló vámterület következék. Ezt óriási vívmánynak minősítették. Az 1899. évi XXX. törvényekket rutul megszege a kormány, mert az önálló vámterülethez való átmenetelt akarja lehetővé tenni. Eppen azért a legerőteljesebb akciót kell indítani a kormány ellen. Beszél a civilisztáról, majd a 450 millió hadügyi költségekéből reánk eső részről. Ez ellen küzdeni a pártnak becsületbeli dolga. Az ország elvárja, hogy az igéreteik beváltását követeljük és a létszámemelést megakadályozzuk. Tisza gögösen, lenézően bánik a függetlenségi képviselőkkel, mintha nem is opponálhatnának és azt hiszi az ország egy része is. Tisza István kormányzatával nemzeti katasztrófa fenyegeti az országot. Szölo csak addig marad a párt tagja, míg a párt megakadályozza a létszámfelemelést. Bevallja, hogy politikai pályájának nagy tévedése volt, midőn hitt egy embernek, kivel akkor beszélt először; de tévedése jóhiszemű volt. Inkább oszlássák fel majd a Házat, vigyék a kérdést a nemzet elé, s ha nem ad nekünk igazat, legalább megvan az elégtételünk, hogy köteletségünket teljesítettük. Konkrét indítványt nem tesz, csak ismétli, hogy a legerőteljesebb harcot kell a kormány ellen intézni.

Thaly Kálmán elnök: A Polónyi által elmondottak legnagyobb részét helyesli, mert tény, hogy az igéreteket nem váltották be. Felő, hogy a választási reform sem lesz meg az új választásokig. Köszöni Polónyi felszólalását s indítványozza, hogy a vitát holnapra halasztassák.

Az értekezlet így határozott.

KÜLFÖLD

A karthauziak milliói.

Budapest, június 21.

A megvesztegetési ügyben kiküldött parlamentti bizottság még mindig folytatja tárgyalásait és közben rendkívül élénk és izgatott jeleneteket idéz fel a kihallgatások tendenciozus vezetésével. Mindjobban kitűnik, hogy a nacionalista többségből álló bizottság olyan incidenseit akar felidézni, melynek a parlamentben való tárgyalásával megbuktathatja a kormányt. Ma odairányult főtekrévé, hogy Valies vizsgálóbírótól olyan vallomást csikarjon ki, mely Combes Edgart olyan gyanuba keverje, mint a tárgyalásra befolyást akart volna gyakorolni. Ám a vizsgálóbíró szilárd maradt és visszautasította ezt a gyanusítást. A bizottság legújabb ötlete az, hogy a képviselőháztól bírói felhatalmazást kér. Ennek a nagy kérdésnek tárgyalása közben aztan Combes megbuktatását tervezi. Ma erről az eshetőségről mint közeli eseményről beszéltek a képviselőházban. Combes utóda Rouvier lenne. De Delcassé-minisztériumot is emlegetnek. Ez az

uj kabinet a centrum felé gravitálna és le kellene mondania a szocialisták szövetségéről. Azt követelnék továbbá, hogy az új minisztérium ne folytassa az antiklerikális harcot, amivel azt érné el, hogy a jobboldalnak és a Ribot-csoport progresszistáinak szavazatait is biztosíthatná magának.

Páris, június 21.

A karthauziak esetének megvizsgálására kiküldött bizottság Lagrave után De Vallet hallgatta ki. Ez azt vallotta, hogy április 14-én az államügyész a vizsgálat megkezdésével bízta meg és meghagyta, hogy Lagravet hallgassa ki, kit Amerikába való utazása előtt magához is kéretett. Lagrave az ismeretes leplelést tette. Mivelhogy a vizsgálóbíró ettől a kijelentéstől botránnyat várt, kérte Lagravet, hogy jelölje meg annak a személynek nevét, aki az illető ajánlatot tette. Lagrave megjegyezte, hogy ezt minisztere előtt, Millerand előtt megteszi.

Ezután a vizsgálóbíró Combes Edgárt hallgatta ki. Combes Edgar és Lagrave között vita keletkezett azon, vajjon az illető összeg jótekonny célra van-e szánva, vagy pedig hogy a titkos alap pénztáráról van-e szó és hogy helyesebb az a verzió, hogy az összeg a kormányban bocsátattnak rendelkezésére. Lagrave elfogadta ezt a helyreigazítást.

Lagrave a vizsgálóbíró előtt a következő kijelentést tette:

— Felmentve hivatali titoktartási kötelezettségem alól, mindent megmondhatok. Ez nagyon kínos rám nézve, mert a miniszterelnököt mélyen tisztetem. Hét hónappal az 1902. decemberi megbeszélés után volt, amikor Combes Edgar magához kéretett és azt mondta, hogy nagy szolgálatot tehetek neki. Hevesen vádoltam, — úgy mond — hogy a karthauziaktól egy millió frankot kaptam. Bár ez teljesen téves. nagyon nehéz magamat védenem. Emlékszik rá, — úgy folytatja — mily módon vettem az ön közlését múlt decemberben. Nem volna hajlandó ez értelemben vallani a vizsgálóbíró előtt? En rámutattam arra, hogy lehetetlenség a vizsgálóbíróknak a Chabert nevet kiszolgáltatni. Ugyanaz nap este újból Combes Edgarhoz hívtak, aki bemutatott a miniszterelnöknek. A miniszterelnök megjegyezte, hogy tanuvallomásom nagyfontosságú megtámadott fiára nézve. En ugyanazzal a fenntartással ítem, mint előbb Combes Edgarral szemben. De a miniszterelnök olyannyira kért, hogy engedtem. Másnap magához hívatott De Valles vizsgálóbíró és megkezdődött tanuvallomásom, melyben ellentálltam a tulsásoknak, melyekre úgy, látszott, rá akar birni. Kihallgatásom közben megjelent Combes Edgar. Jelenlétem kinosan érintette. Tanuvallomásom végét együtt rövidéaltuk, majd annak első részét javítottuk és ezt a mondatot: „nyilvános pénztárban elhelyezni“, ezekkel a szavakkal pótoltnak: „a kormánynak rendelkezésére bocsátani“.

Lagrave vallomása közben élénk vita keletkezik Combes Edgar és Lagrave között, amidőn Lagrave azt állítja, hogy Combes Edgarral ez ügyben beszél. Combes határozottan tagadja ezt, sőt azt is, hogy Lagravetől levelet kapott. Lagrave azt felelte, hogy a levelet megírta és elküldte, és hangsúlyozta, hogy Combes Edgar többször tárgyalt vele ez ügyben.

Combes Edgar: Ezt leghatározottabban tagadom.

Lagrave: Hazudik!

Combes Edgar: En is ismétlem, hogy ön hazudik!

Lagrave kívánja, hogy a miniszterelnökkel szembesítsék. (Mozgás.)

Combes miniszterelnök megjelenik és kijelenti, hogy a Lagravenak Millerandhoz intézett levelében foglalt dolgok valótlanak. Tagadja, hogy Lagravet felbatalmazta a közvetítő nevének elhallgatására. Amikor a főprokurátor kijelentette neki, hogy e név nélkül a vizsgálat fennakadást szenvedne, Trouillot kereskedelmi miniszternek megbízást adott, hogy kívánja az illető név megnevezését. Erre a miniszterelnök azt erősíti, hogy Lagravet nem látta Combes Edgar társaságában és hogy tőle semmiféle feltételt nem vett, melyet különben el sem fogadott volna. Nem vonja kétségbe, hogy Lagravet látta, de kétségre vonja, hogy tudomása lett volna Lagravenak fiával folytatott dramatikusszóváltásáról.

Lagrave megjegyzi, hogy a beszélgetésnek nem volt dramatikuss jellege. Combes Edgar este 10 órakor vezette a miniszterelnök szobájába. Lagrave a miniszterelnökkel beszélt az ügyben és a miniszterelnök azt mondta neki, hogy érdekes volna, ha Lagrave tanukat tudna hozni. Az ülést erre berekesztették.

Páris, június 21.

A karthauziak ügyében végzett vizsgálat

eddig a leghalványabb árnyékot sem vetette a miniszterelnökre, bár a vizsgálóbizottság többsége Combes politikai ellenfeleiből áll.

Tegnap sok szó esett a kamarában Denys Cochén nyilatkozatáról. A bizottság e klerikális-párti tagja azt mondta:

— Ebben az ügyben csak egy gentleman van, Combes a neve.

A nacionalisták zokon veszik vezérüktől ezt a megjegyzést és Combesnek mégis meg kell buknia. Barátai is elejtették, mint mondják, lakolnia kell ügyetlenségeért, mert szóba hozta a karthauziak vesztegető-kisérletét.

Az orosz-japán háború.

Budapest, június 21.

Hamlet cselekvésre szánta rá magát. Kuropatkin döntő ütközetre készül. Lehetséges ez? Az előzmények után hihetetlennek tetszik. Mert eddig nem tett egyebet, mint hogy töprengt. Ha egy lépést tett előre, akkor ugyanannyit tett hátrafelé. Ugy, hogy mozdulása mellett is egy helyen maradt. Stackelberg küldetésének is lett volna értelme, ha Kuropatkin nem Port-Arthur felmentésére szánja, hanem a főhadserg szolgálatába állítja, azaz míg a délre küldött csapatok magukra terelik a japánok figyelmét, Kuropatkin maga vagy a legnagyobb energiával Kurokura veti magát, vagy megkezdi visszavonulását Karbin felé.

Ugy látszik, hogy Kuropatkin belátta végre, hogy így nem folytathatja. Mert míg ő habozott és ingadozott és se előre, se hátra nem vonult, addig a japánok befejezték csapataik szállítását, koncentrációját és most teljes erővel készülnek a döntő támadásra. Ez a kényszerhelyzet az, mely felrázta végre Kuropatkint töprengéséből. Most már személyesen intézi a hadműveleteket. A Kaiping mellett tegnap vívott ütközetben ő maga vezérelte a katonákat. Hogy a csatának milyen volt a kimenetele, arról még nem érkeztek megbízható hírek. Az újabb jelentések különben is nagyon homályosak. Az a nyugtalanság és feszültség érződik ki belőlük, mely a nagy eseményeket szokta megelőzni. Bizonyosra vesszük, hogy néhány nap mulva rettenetes csatát fognak Mandsuria földjén megvívni. Minden valószínűség szerint Haicseng és Föngvancsöng között, minthogy az orosz seregek ide koncentrálnak. Ez az ütközet döntő lesz és véget vet a háború első fázisának. Nem csoda tehát, ha Pétervárott rendkívüli nyugtalansággal várják a nagy napot. Hogy az előjelek nem nagyon biztatók, az kétségtelen. Elsősorban azért nem, mert Kuroki hadállása rendkívül erős, másodsorban mert közben még egyre kikapnak a kisebb orosz seregek. Így az elmúlt vasárnapon Siangio mellett érte őket újabb kudarc. Nagyon deprimálólóg hat rájuk a Teliszu mellett vívott ütközetből megmenekültek jelentése is, amely szerint a japánoknak lehetetlen ellentálni és tüzéségük páratlanul áll a világon.

Ezek mellett a szomorú hírek mellett még mindig Skridlov kalandja az egyetlen, ami az oroszokat vigasztalja. A derék admirálisnak sikerült, úgy látszik, Vladivosztkba visszajutnia, míg Kamimura azt jelenti, hogy nem tudván az orosz cirkálókat megtalálni, visszatért miveleteinek eredeti bázisára. De ha arra gondolunk, hogy eddig milyen ravaszsággal leplezték a japánok mozdulataikat, könnyen az a gyanu éledhet bennünk, hogy ez a jelentés csak az orosz admirális félrevezetésére való és hogy

Kamimura mindent el fog követni a kis hajóraj megsemmisítésére.

Újabb orosz vereség.

London, június 21.

Kaiping környékén tegnap ismét nagy csata volt. Azt beszélik, hogy az oroszok ötezer embert vesztek. A Daily Expressnek azt jelenti Csifuból, hogy Stackelberg hadtestének sikerült a japán hadoszlopok elől elmenekülni. Nodzu seregének csapatai még az oroszok előtt érkeztek ugyan Tá-kopozhoz, de az orosz lovasság megakadályozta a japánok támadását. A Daily Mailnak jelenti Niucsvangból, hogy a legutóbbi napokban körülbelül négyezer orosz sebesültet szállítottak vasuton Karbinba. Mult vasárnap véres csata volt Siangjó mellett. Hír szerint Kuropatkin Kaipingban van s ott maga intézi a hadműveleteket. Föngvancsöngből jelenti továbbá, hogy az oroszok a Teliszu mellett szenvedett vereség ellenére is újabb támadó hadműveletek előkészítésével foglalkoznak és Saimaci mellett gyülekeznek, ahová eddig tizenkét-ezer gyalogos és egy üteg tüzérség érkezett. Egy másik föngvancsöngi távirat szerint Haicseng mellett is nagy orosz haderőt koncentrálnak. Azt hiszik, hogy ez az offenzív fellépés a harmadik japán hadsereg ellen irányul. Az az orosz hadsereg, amely az első japán hadsereg ellen áll csatára készen, napról-napra erősbödik és azt hitték, hogy már mult vasárnap nagy csatára kerül a dolog, de Kuroki rendkívül erős hadállást foglal el, amelyben minden támadás ellen biztosnak véli magát. A japán főhadiszállásból jelenti a Daily Telegraphnek: Az oroszok haderejük az első japán hadsereg arcélével szemben és jobbszárnyán erősen gyarapítják, de még eddig semmiféle jelből lehet következtetni, hogy az oroszok az első japán hadsereg ellen előre akarnának nyomulni.

A japánok előrenyomulása.

Pétervár, június 21.

Szaharov tábornoknak a vezérkarhoz intézett 19-iki keletű távirata szerint 16-ika óta jelek mutatkoznak arra nézve, hogy a japánok megkezdtek az előrevonulást Sziungjangtól három uton, melyek Haicseng, illetőleg Tascia és Kaicsu állomások felé vezetnek. Az első uton kisebb ellenséges előőrscsapat közeledett Vancaper felé. A második uton az ellenséges előőrsök a Nanziabiej és Pancsal között lévő hegyszorosot szállották meg. A harmadik uton az ellenséges előőrsök Kijunjak és Tamparlogu falvak felé közeledtek. Az előőrsök megszállták a Csipaneli szorosot. Az ellenséges csapatok zöme, mely mintegy 5 gyalogezredből, lovasságból és hegyi tüzérségből áll, a Kaicsu és Kazu között lévő szorosban lépcsős alakulatban állott fel. Sajmacit június 10-ike óta kiürítették a japánok és egy részük Föngvancsenbe indult. Tegnap este megereedt az eső és ma egész napon át tartott.

Kuropatkin fellépése.

London, június 21.

Kuropatkin tábornok most intézi először személyesen a hadműveleteket. Kuropatkin eddig csak hadseregének szervezésével és a naponként érkező csapatok beosztásával volt elfoglalva. Aktív fellépése megerősíti azt a föltevést, hogy az orosz főhadserg végre el van készülve a támadásra. A katonai attasék már megtették az előkészületeket arra, hogy a főhadserggel délre utazzanak. Együttal azt is jelenti, hogy Háicseng környékén nagy csapatkoncentrációk folynak, s úgy látszik, hogy ezen a helyen döntő ütközet lesz, éppen úgy, mint ezelőtt tiz esztendővel a khinai-japán háborúban, amikor itt döntő csata volt. Az oroszoknak itt már most is 30.000 emberük van. A Daily Mailnak jelenti Föngvancsöngből, Kuroki tábornok főhadiszállásából, hogy

odaérkezett jelentések szerint az oroszok Hájcseng mellett két hadosztályt koncentráltak és még mindig újabb haderők érkeznek oda. E csapatok egy részét a Haiscengtől délre tizenhét mérföldnyire levő vasuti csomóponthoz tolták előre. A japánok mélységesen hallgatnak az ő mozdulataikról, de a *Times*nek azt jelentik Tokióból, hogy a *Nodzu* tábornok parancsnoksága alatt álló 3. japán hadsereg már előrenyomul Káicsu és Haisceng felé.

Pétevári jelentések szerint ottani katonai körökben azt hiszik, hogy ha az esőzés nem tette az utakat járhatatlanná, úgy ma vagy holnap döntő csata lesz Oku és Kuropatkin között. Ez a csata mindenestre a legvéresebbek és a legkétségbeesettebbek egyike lesz és itt el vannak rá készülve, hogy annál a körülménynél fogva, hogy Korupatkinnak aránylag csekély haderő áll rendelkezésére, ez a csata az oroszok újabb vereségével fog végződni. Kuropatkin nem számíthat *Stackelberg* hadtestére, amely tulajdonképpen nem is ekzsztál többé, minthogy a Teliszu mellett vívott ütközetben százötvennél több tisztet veszített.

A vafankui csata.

London, június 21.

Egy liajongi távirat megindító részleteket mond el az oroszok kétségbeesett helyzetéről a vafankui csatában. Az oroszok tömegesen estek el a japánok gyilkos tüzeitől és mikor feladott hadállásukba akartak visszanyomulni, a japánok által közrekerítve, az ellenség ágyúinak közelébe jutottak. Az oroszokat annyira meglepte a japánok taktikája, hogy eleinte nem is viszonyozták a tüzelést, félve, hogy saját társaikat találják. Egy orosz tiszt egy niucsvangi hirlapudótónak elbeszélte, hogy a veszteség mind a két részről roppant nagy volt, az oroszok maguk 7000 embert veszítettek. *Nincs a világban katoná, szolt az orosz tiszt, aki ellentállhatna a japánoknak, ha úgy harcolnak, mint eddig.* Ágyutüzük hatása és szabotossága egyszerűen csodás volt.

Kamimura jelentése.

London, június 21.

Kamimura tengernagy kimerítő jelentést küldött Tokióba a vladivosztoki orosz hajóraj sikertelen üldözéséről. Kamimura ebben a jelentésében azt mondja, hogy mult szerdán reggel egy órhajó dróttalan táviratban azt jelentette neki, hogy az orosz cirkálóják elhagyták a vladivosztoki kikötőt, *Kamimura* alig egy órával később hajórajt küldött ki az orosz hajók ellen, de oly sürű köd volt s a mellett a tenger oly viharos volt, hogy sehogysem tudott az orosz hajóhoz negyven mérföldnél közelebb férközni. Az orosz hajók visszamenet is megmenekültek az által, hogy a part mentén való egészen szokatlan utat választottak. Annak a parlamentari küldöttségnek, amely a tengerészeti miniszternek előterjesztést tett a minduntalan ismétlődő katasztrófák miatt, amelyek a japán szállítóhajókat utközben érik, a miniszter azt felelte, hogy azokat a szállítóhajókat, amelyek nagyobb csapatokat szállítanak, mindig hadihajók szokták kísérni, de kisebb csapatok szállításánál ez teljesen lehetetlen. A miniszter arról biztosította a küldöttséget, hogy a *portarthuri kikötő bejárása* csatahajók és nagyobb cirkálójákra nézve teljesen el van zárva.

Mandsuorszag alkirálya.

Tokio, június 21.

A mikadó *Olyama* tábornagyt mandsuországi alkirálylyá és generalísimuszszá, *Kodama* tábornagyt pedig vezérkari főnökévé nevezte ki. Mind a ketten a legközelebbi napokban elutaznak Mandsuorszagba.

A balti hajóraj.

Pétevár, június 21.

A *Peterburskija Vjedomosti* közli, hogy a *cár* jóváhagyta a tengerészeti miniszternek azt a rendelkezést, hogy a balti hajóraj szeptember 15-én Délafrika megkerülésével menjen a kelet-ázsiai vizekre.

HIREK

Budapest, június 21.

— **Személyi hír.** Dr. *Stremayr* volt osztrák miniszter állapota rosszabbra fordult.

— **A szultán követsége a királynál.** Bécsből táviratozzák: A király ma délután 2 órakor fogadta ünnepies szertartással a szultán rendkívüli küldöttségét. *Sakir* basa marsall átadta az uralkodónak a szultán sajátkezü kézírását és a szultántól küldött rendjelet. Erre *Sakir* basa bemutatatta ő felségének *Rani* basa hadosztálytábornok és *Nedsib* bej szárnysegédet. Ő felsége a küldöttség tagjait megszólitással tüntette ki. Este tisztelőikre udvari ebéd volt.

— **Merénylet a spanyol miniszterelnök ellen.** Alig heverte még ki *Maura* spanyol miniszterelnök Barcelonában kapott sebéit, már újra veszedelem fenyegette az életét. Egy *madridi* távirat jelenti ugyanis, hogy a rendőrség tegnap este egy embert tartóztatott le, aki gyilkos merényletet tervezett a spanyol miniszterelnök ellen.

— **A óár nyaralása.** Ha keserves lelkiállapotban van is a cári család a miatt a sok veszteség miatt, amely az orosz hadsereget távol Keleten éri, bármennyire tele van is gondnal a *cár* és környezete a háboru bizonytalan kimenetele és a nép hangulata miatt, a cári család, legalább külsőleg, épp úgy folytatja életét, mint máskor. A cári család már megkezdte nyaralását. Mint egy pétevári távirat jelenti, a cári pár ma *Carszkoje-Szeló*ból nyári tartózkodásra *Péterhof*ba ment.

— **Kitüntetés.** A király *Vavra* Nándor pénzügyi tanácsosi címmel és jelleggel fölrüházott számtanácsosnak, a magyar államnyomda számvevőségi főnökének ötven évet meghaladó hű és buzgó szolgálata elismerésül a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A bécsi új klinikák.** Bécsből táviratozzák: Ma volt az új klinikai telep ünnepélyes alapköltétele ő felsége, az uralkodóház több tagjai, a miniszterelnök, a miniszterek és számos hatóság jelenlétében. A közoktatásügyi miniszter beszédet intézett ő felségéhez, melyben utalt a bécsi orvosi iskola mult századbeli kiváló jelentőségére és kiemelte, hogy milyen helyszüke van most az orvosi egyetemen. Ő felsége nagylelkű elhatározása folytán keletkezik az az intézet, melyet a jelenkor minden vívmányával létesítenek, hogy áldására, becsületére váljék az államnak és a városnak. Beszédét ő felségéhez intézett ama kérésel fejezte be, hogy tegye le az épület alapkövét, hogy az intézet létesítése kezdettől fogva örökre összefüggésben álljon ő felsége dicsőséges nevével. A bécsi egyetem rektora beszélt ezután és utalt az egyetemnek ő felsége kormányzása alatt való fejlődésére. A polgármesternek a város képviselőlete nevében kifejezett köszönete után ő felsége azt felelte, hogy őszinte örömmel jelent meg a mai ünnepen, hogy letegye alapkövét az ujonnan építendő klinikának. Az új intézet létesítését az orvostudomány és kutatás jelentékeny sikerei teszik szükségessé, amaz intézet létesítését, melynek célja, hogy a tudomány vívmányait teljes mértékben a szenvedő emberiség hasznára fordítsa és alkalmat adjon a bécsi egyetem orvosi fakultása tudományosságának legszabadabb kifejlődésére. Köszönetet mondva a nagy vállalatot előkészítő tényezőket egyetértő összeműködésének, annak a kívánságának adott még kifejezést az uralkodó, hogy ez a gyámolító és oktató intézet céljának mindenképpen megfelelvén lehetőleg hamar méltó befejezést nyerjen. A király beszéde után dr. *Gruscha* hercegrsek beszentelte az alapkövet, mire az alapköltétel szertartása következett.

— **Az irodalmi édesfa.** A német császár kétségbeesik a művészetek haladása miatt és visszaszavározza azt az időt, amelyben érzélgős lantosok daloltak a madarakról és a csalogány volt egyetlen tárgya a művészetnek. A császár, akinek nagy bajusza van s a kraftjunker szerepét annyi időn át nem csekély sikerrel játszotta, most egyszerre a limonádéköltészet imádója lett s így szolt a minap:

— Erélyes harcot kell indítani a modern irodalom ellen.

A világi császár mellett, mi másképp fest a római pápa X. Pius, aki elődje nyomdokain haladva, szintén kiválasztott énekeise lehetne a régi daloknak, a klasszikus metrumoknak, most úgy jelentkezik, mint a modern irodalom erős és bátor híve.

Történt, hogy a napokban monsignore Bartalini, szép gömbölyűre hizott elnöke az *Arcadia* nevű költész-társaságnak, begurult ő szentsége elé. Fontos missziója volt a derék embernek. Tudomására kellett adnia a pápának, hogy az ő szentsége Teofile Elladiense néven tiszteleti tagja lett a költész-társaságnak.

A pápa csöndesen vette tudomásul a megfíszeltetést. Mégis, hogy idegeit erősítse, egyet szippantott a burnótos szelencéjéből s aztán így szolt:

— Vége már annak az időnek, amikor a madarakról és patakokról dalolászunk s az irodalmi édesfát szopogattuk. Itt az idő, hogy az olasz irodalomba belevigyük a modern idők szellemét.

Ezt a pápa mondta. A császár egyebet mondott. Ezt: Az egész irány nem felel meg nekünk...

— **A vasutasok új esküje.** A vasutasztrájk érdekes epilogusa játszódott le tegnap *Aradon*. Az üzletvezetés tanácsstermében, mint az aradi *Függetlenség* jelenti, föleskették az összes vasutasokat. Az eskü letételénél jelen volt *Ney Ferenc* vasuti és hajózási főfelügyelő és *Sztankovich* Miklós üzletvezető. Az aradi üzletvezetés összes főtisztviselői is jelen voltak az eskületésnél, de ők maguk nem tették le az esküt, mert a sztrájkban nem vettek részt. *Ney Ferenc* vasuti és hajózási főfelügyelő tegnap délután *Sztankovich* Miklós üzletvezetővel továbbutazott az erdélyi vonalon, hogy ott is feleskesse a vasutasokat. Az új eskümintá sokkal szigorúbb a régienél, a szolgálati szabályok megtartását súlyos garanciákkal övezi körül. Az államvasut üzletigazgatóságának rendelkezéséből az új esküt letehetik az összes üzletvezetések területén s mindentüvé a vasuti és hajózási főfelügyelőség egy főtisztviselőjét küldik ki az eskü kiáltására.

— **Berzeviczy Albertné látogatása.** A közoktatásügyi miniszter felesége, dr. *Berzeviczy* Albertné a napokban meglátogatta a Klótid főhercegnő védnöksége alatt álló magyar iskolatestvérek Szent József gyermeknevelő-intézetét. A miniszter neje elismerését fejezte ki az intézet vezetőinek a tanítás eredménye fölött.

— **Kubelliké család öröme.** A fiatal cseh hegedűművész, *Jan Kubellik*, aki nemcsak az első nagy dicsőséget kapta meg nálunk Magyarországon, hanem feleséget is itt szerzett s most már magyar honos is, bőséges családi öröm érte. Felesége, *Szell* Farkas debreczeni táblai elnök leánya, mint a csehországi *Kolimból* jelentik, a bychori kastélyban ikrekkel, két leánygyermekkel ajándékozta meg.

— **Árvák mulatsága.** A pesti izraelita árvaház növendékeit vasárnap délután *Friedmann* Adolf igazgató meghívta *Ós-Budavárába* s miután meguzonosztatta őket, a Varieté-színházban külön délutáni előadást rendezett nekik. A 250 árva gyermek kitünően töltötte el a vasárnapját s szépen megköszönték a jószívű igazgatónak a pompás ünnepséget.

— **Tűz az örültekházában.** Párisból távirják lapunknak: A bicetrei elmegyógyintézetben egyszerre öt helyen tűz ütött ki. A közveszedelmes betegek osztályán levőket csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel lehetett megmenteni. Hír szerint az egyik elmebeteg gyújtotta föl az intézetet, aki néhány év előtt gyilkossági kísérletet követett el az intézet egyik orvosára ellen.

— **Mehemed Mirza kán.** *Konstantinápolyból* táviratozzák, hogy *Mehemed Mirza kán*, a perzsa sah fivére, inkognitóban odaérkezett. Hír szerint ez az utazás a sah engedelmé nélkül történt és a perzsa udvar igyekszik török támogatással *Mehemed Mirza kánt* a Perzsiába való visszatérésre bírni. Másfelől azt jelentik, hogy *Mirza khán* a sah ifjabb fiával érkezett Stambulba és állítólag menekülniök kellett Perzsiából, mert összeesküvést szöttek a sah ellen. A két herceg, hogy letartóztatásukat és biztos kivégzetésüket elkerüljék, hamis név alatt jelentette meg magát *Konstantinápolyban*, hova minden pénz nélkül, teljesen *kézzre* érkeztek meg. A konstantinápolyi rendőrség, miután a hercegeket felfedezte, értesítette a perzsa követséget, mely a *Yildiz-kioszkban* a hercegek kiszolgáltatását kérte. Minthogy azonban *Törökország* és *Perzsia* közt nincs kiszolgáltatási szerződés, nagyon kétséges, hogy ki fogják-e szolgáltatni a két perzsa herceget, kiknek az a szándékuk, hogy belépnek a török hadseregbe.

— **Bobrikov temetése.** Pétervárról táviratozzák, hogy a meggyilkolt *Bobrikov* finn kormányzót ma délután temették nagy katonai díszszel. A temetésen jelen volt a cár is a trónörökösrel és a többi nagyhercegekkel. A fő kormányzó hamvait a *Szergier-kolostorban* helyezték nyugalomra.

— **Hadihajók a fővárosban.** A *Szamos* és *Körös* monitorok az *Aldunán* végzett gyakorlatuk befejezése után megérkeztek a fővárosba és a *Lánchid* alatt vetettek horgonyt. A két hadihajónak temérdek nézője volt.

— **Székhámos diplomata.** *Bernből* táviratozzák: A svájci szövetségtanács 6-án dr. *Bringolf* Hans bécsi követéségi attasé felmentette állásától. *Bringolf* már hosszabb ideje szabadságolva volt. Márciusban elutazott *Bécsből* és *Zürichben* egybekelt egy gazdag gyáros leányával. Apósának felmutatott egy a követség által hitelesített bizonyítványt, mely szerint a bécsi svájci követségen 50.000 frankja van letétben. A bizonyítvány hamisítva volt. A valóságban az attaséának nem volt semmiféle letéte, ellenben adósságai 180.000 frankot tettek ki. A minap kitűdött a család, mire *Bringolf* otthagya feleségét és ismeretlen helyre szökött. A szövetségtanács család és okirathamisítás miatt elrendelte körözését.

— **Színház — tűzoltó gyakorlatra.** A *chicagói* tűzvész óta, tudjuk, a legnagyobb buzgósággal láttak neki a világ minden részében, hogy a jövőben ilyen színházi katasztrófákat megelőzzenek. Ennek a buzgóságnak tulajdonítható az az érdekes építkezés, amelyet legközelebb *Bécsben* valósítanak meg. Egy színházat fognak ott építeni arra a célra, hogy a tűzoltók megtanulják, hogyan kell védekezni a színházban előforduló különböző természetű tűzveszedelem ellen. A próbaszínház ugyanolyan épület lesz, mint bármely más színház, s egy építészektől való társaság építeti a kormány támogatásával.

— **Óriási tűz Fiumében.** Mint *Fiuméből* jelentik, ott a múlt éjjel nagy tűzvész pusztított a *Baross-kikötőben*. Az *áruraktárak egészen leégtek*. A raktárakon kívül sok melléképület is leégett. A kikötőben levő *Jókai hajót* nagy veszedelem fenyegette; a hajó már égni kezdett és csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett a veszedelem helyéről elvinni. A *közraktárak* 54. számú fa-barakka éjjel két órakerült gyulladt ki és szintén egészen leégett. A barakban óriási mennyiségű gabona, bab, cukor és liszt volt, amely elpusztult. A kárt *háromszázezer* koronára becsülik, de minden biztosítva volt.

— **Rákóczi-ünnep.** A *Privigyén* és *Bajmócon* július 10-ikén tartandó *Rákóczi-ünnep* rendező-bizottsága felkéri mindazokat az egyesületeket, bankokat és egyeseket, akikhez az ünnepi költségek fedezésére gyűjtőleveket küldött, hogy az izeket *Privigyére*, a rendező-bizottság elnökehez juttassák.

— **Iskolatársak találkozója.** *Neumann* Vilmos tanító fölkéri azokat, akikkel 1884-ben együtt végzett az *Országos Izraelita Tanítóképzőben*, hogy július 4-én reggel 8 órakerület jelenjenek meg a megbeszélés husz éves találkozóán. A találkozás színhelye az intézet.

— **Házasság.** *Grosmann* Albert *Budapestről* eljegyezte *Stern* Berna kisasszonyt *Tallósról*.

— **Ludwigh Gyula nyilatkozata.** *Ludwigh Gyulától*, a m. kir. államvasutak elnökgazdájától a következő nyilatkozatot vettük:

Egyik *budapesti lap* szerint *Zboray Miklós* ur a képviselőházban szóba hozta az én amatőr-fotografálásomat. A képviselőházi tárgyalások során ez elkerülte figyelmemet, de különben valószínűleg tartom, hogy a képviselő ur, aki egy polgári peremben ellenem, mint magánember ellen ügyvédi minőségben szerepel, erre vemedhetett. A per folyamatban van, gondolom a tanú kihallgatásoknál tart most s abban magam részéről irányítólág befolyani nem akarok. De ha bárki részéről ez megtörténne, — még ha az immunitás köpenye alatt is — erről meg van a saját nézetem, melyben meggyőződésem szerint minden jólétes ember osztozkodni fog. *Budapest, 1904. június 21. Ludwigh Gyula.*

— **Sírból rabolt huszezer korona.** *Kápolnok* községben meghalt a múlt hét elején egy *Ambrovics* Dénes nevű aglegény, aki vagyoniul rokonaira hagyta. Mikor a hagyatékileltárt felvették, kitént, hogy egy huszezer koronás takarékpénztári könyvecské eltűnt. A megindult nyomozás során kiderült, hogy egy *Barta* Dávidné nevű asszony jelen volt mikor a halottat öltöztették, és észrevette, hogy a fekete kabát zsebében, amit a halottra huztak egy takarékpénztári könyvecské van, de nem szölt róla senkinek. A temetés után közölte a dolgot férjével, akivel felbontották a sírt és a halotton levő kabát zsebéből kivették a könyvet, hogy a pénzt megszerezzék maguknak. A halottrabló házaspárt átadták az ügyésznek.

— **Megölt haditudósító.** Csak néhány héttel ezelőtt történt, hogy *Etzel*, a *Daily Mail* tudósítója áldozatul esett hivatásának, a távol Keleten kínai fegyver ölte meg. Most megint arról érkezik hír, hogy egy újságíró a háboru zavarai között az életét veszítette. *New-Yorkból* táviratozzák, hogy az ottani *World*ot névtelen távirat egyik haditudósítójának, *Emmerson* ezredesnek a haláláról értesítette. A haditudósítót a *visszavonuló oroszok lötték agyon*. Tévesen kénnek tartották.

— **A bécsi diákok tiltakozása.** *Bécsből* jelentik nekünk, hogy az ottani egyetem német hallgatói közt nagy visszatetszést kelt a közoktatásügyi miniszternek az a rendelete, amely a zágrábi joghallgatókat az osztrák egyetemre bocsátja. Ma vagy hatszáz német diák a *Hotel Savoyban* gyűlést tartott, amelyen tiltkoztak a miniszter rendeletere ellen. Ők természetesen az osztrák-német jogsátság megkárosítását látják a horvát diákok inváziójában, azért követelik a sérelmes rendelet visszavonását.

— **Halálozás.** *Perlaky* Elek volt országgyűlési képviselő hatvanéves korában meghalt. Középkisiskolai tanulmányait szülővárosában, *Győrben*, majd *Magyar-Ovároton* végezte. 1860-ban jogot hallgatott *Bécsben* és tanulmányait a *budapesti egyetemen* fejezte be. Azután gróf *Károlyi* Alajos birtokán mint gazdasági hivatalnok működött. 1870-ben ügyvédi irodát nyitott *Budapestben*. 1879-től 1887-ig gróf *Károlyi* Alajosnak, az akkori londoni osztrák-magyar nagykövetség magántitkára volt, egyben pedig a londoni magyar egyesület főtitkári állását töltötte be. *Perlaky* beutazta Európát, Északamerikát és Kanadát. Erdemei elismeréséül 1879-ben az olasz koronarend lovagkeresztjét, 1886-ban pedig a királyi tanácsosi címet kapta. A *krassói kerület* 1887-ben szabadalvú programmal országgyűlési képviselővé választotta.

— **Tökéletlen kivégzések.** *New-Yorkból* jelentik: Egy *Schiller* nevű rablőgyilkost ítélte nemrégiben halálra a bíróság. A kivégzésnek elektromos géppel kellett volna végbemennie. Az áramot be is kapcsolták a kivégző-géphez, az orvosok már kétszer halottnak is nyilvánították a delinquent, de *Schiller* mindakétszer magához tért és csak egy harmadik, 1800 voltos és hatvan másodpercig tartó áram ölte meg. Egy másik esetben *Thomson* nevű néger kivégzésénél történtek ilyen rettenetes incidensek. Szegény tízenyolc teljes percig állt a kivégző-gépen, amíg végre az ötödik áram megölte. A amerikai sajtó erősen tiltakozik ez ellen a rettenetes kivégzési mód ellen.

— **Öngyilkosság.** Ma este tíz órakerület a *Ferenc József-hídról* egy vadászkatona a vízbe vetette magát. A rendőr észrevette és nyomban utána ugrott, de a derék embernek nem sikerült kimentenie az életunt katonát.

— **Katasztrófa a tengeren.** *Londonból* táviratozzák, hogy egy *fuesi Lloyd*-jelentés szerint a *Haism* nevű kínai gőzösnék teljesen *nyoma* veszett. Egyebet nem mond a szűkszavú jelentés, de körülbelül befejezett ténynek kell venni, hogy a hajóval együtt nagyon sok emberélet pusztult el.

— **A newyorki hajókatasztrófa.** Most folynak le a rettenetes newyorki katasztrófa utolsó aktusai. Amint egy newyorki távirat jelenti, a német városrész valóságban olyan, mint a halál birodalma. Temetés, temetést ér, a házak tele vannak fekete lobogókkal, az utca pedig síró emberekkel. Tegnapelőtt száz, tegnap pedig kétszáz áldozatát temették el a borzasztó szerencsétlenségnek. Huszonkilenc halott kilétét nem lehetett megállapítani, ezeket a város költségén temették el. Idáig *ötszázhatvannyolc* halottat találtak meg, *háromszázhuszonkilenc* még mindig keresnek. A kórházakban *ötvenhárom* sebesültet ápolnak. Harminc holttest úgy elégett, hogy lehetetlen őket felismerni. Az áldozatok hátramardottjai javára gyűjtést indítottak, amely eddig nyolcvanezer dollárt jövedelmezett. A városháza falait feketével vonták be és harminc napos gyászt rendeltek el. A vizsgálat, amelyet azonban a hajó-fársaság passzív viselkedése igen megnehezít, erőlyesen folyik. *Conklin* hajóépész, akiről — a hír volt elterjedve, hogy szintén elvezett — él, sőt ki is hallgatták. Ő a katasztrófa gyorsaságát avval magyarázza, hogy a hajó frissen volt kátrányozva. A hajón és a katasztrófa közelében rengeteg ékszer és pénz található, mert a katasztrófa áldozatai nagyrésben jómódu emberek voltak. A nők közül, akik a halottak között övéiket keresik, többen megőrültek. Az egyik kórházban két gyönyörű kis gyereket ápolnak, akiket a katasztrófa közelében egy csónakban találtak, de akikről senki sem tudja, hogy kihez tartoznak. Mivel senki sem keresi őket, valószínű, hogy szüleik is elpusztultak. Egy éjjeli távirat szerint tegnap elment 98 holttestet terítették ki. Összesen 730 holttest van kiterítve; 300 személy még hiányzik.

— **Iskolai jubileum.** Ma ünnepelte a sziv-utcai elemi iskola fennállásának harmincéves jubileumát. *Sretvizer* Lajos igazgató ünnepi beszédben adta elő az iskola harmincéves történetét, majd *Grezló* János segédtanfelügyelő, *Tenczer* Pál és *Csery* János iskolaszéki elnökök és még többen mások mondtak üdvözlő beszédeket. Az ünnepen megjelent dr. *Bárczy* István városi tanácsnok is.

— **Vasuti munkások segélyezése.** A magyar államvasutak hivatalos lapja közli a kereskedelmi miniszter *Julius* elsején életbe lépő rendeletét, amely a rokkant vasuti munkások segélyezéséről intézkedik.

A rendelet szerint a 25 és 35 év közötti munkások hivatalból tagjai az alakítandó segélyegyletnek, a 35 és 55 év között levők pedig külön kérvényezhetik felvételüket. A nyugdíjigény a tizedik szolgálati év után kezdődik és az eltöltött évek számával nő. A legmagasabb nyugdíjösszegek 1200, 800 és 600 korona. Az özvegye e nyugdíj felét élvezi, a gyermekek pedig egész nagykorúságukig nevelési pótlékban részesülnek. Az alapítókéhez nemcsak a tagdíjak, hanem az igazgatóság nagyobb ösztöngévi segélyei is járulnak, amelyeket éventi költségterület foglalkoztatásának megállapítására.

— **Bikaviadal magyar bikákkal.** A *bikaviadal* rendezése június hó 25-ére, szombatra, 26-ára vasárnapra, továbbá június 28-ára, 29-ára és július 1-ére tűzte ki a viadalokat. A toreadorok szombatán és vasárnap báró *Sennyey István magyar bikáival* mérkőznek meg. Ez elé nemcsak a közönség, hanem szakkörök részéről is óriási érdeklődéssel tekintenek. A magyar bikákkal való mérkőzést már *Pouly* fils matorador személyesen vezeti, akinek állapota annyira javult, hogy a helyszínen igazgathatja toreador csapatát. A viadal ezuttal 8 órakerület kezdődik.

— **Elfogott tolvajok.** *Goldmann* Márkus magázó felésége tegnap az *Irrányi-utca* 9. sz. alatt lévő lakásán takarított. Az előszobából egyszerre gyanus zaj hallatszott s mikor kitékintett, látta, hogy egy alak suhan ki a folyosóra, kezében ezüst gyertyatartóval. *Goldmann* lárját csapott, mire a házbeliek a tolvajait *Silbermann* József volt pálinkakereskedő személyében elfogták. — A rendőrség letartóztatta özvegy *Wolner* Adolfné vasalónőt, aki pásztoróráin a vendégeit rendszeresen meglöpté. Legutóbb *Bécsben* lopott egy vendégétől 2200 koronát.

— **As Ujságírók Egyesületéből.** A Budapesti Ujságírók Egyesületének választmányára ma délután ülészetet Vészi József elnökielte alatt. A választmány elhatározta, hogy az egyesület a Bécsben szeptember hónapban tartandó nemzetközi kongresszuson résztvesz.

Az egyesület a sajtókongresszusra hat tagot, köztük három delegátust és három nőt küldhet. Az egyesület tagjai, akik a sajtókongresszuson részt akarnak venni, július hó 15-éig jelentkezhetnek az elnökségnél. Az egyesület három delegátust a jelentkezés után fogja kiküldeni. *Uj-Tatrafüred* igazgatósága az egyesület tagjai részére a gyógyfürdőhöz egy ingyenes helyet rendszeresített. Hat hónapra át teljesen díjtalan lakást, fürdőkurát és orvosi gyógykezelést bocsát a tagok rendelkezésére. Dr. Müller Vilmos, a budapesti Marmorék-féle szóróműtő intézet vezetője arról értesíti az egyesület elnökségét, hogy az intézetben évenként két egyesületi tagot vagy azok családtagjait díjtalan kezelésben részesítik. Mind a két nagylelkű ajánlatot hálás köszönettel vette tudomásul a választmány. Megválasztották az egyesület orvosává dr. Klug Nándort és dr. Schwarz Ede fulorvosokat és dr. Szász Hugó nőgyógyászt. Végül két fővárosi hírlapírórt vitt fel a választmány az egyesület reudes tagjai sorába.

— **Poligámia.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy a *leoben* törvényszék megkeresésére letartóztatott Hervei Máriát, Hervei Ferencnek Kirchberg volt tartományi főnökének feleségét, akit az osztrák hatóságok poligámiával és okmányhamisítással vádolnak. A letartóztatott asszony leányneve *Benk* Mária; Charlottenburgban született és négyezer volt férjénél, mielőtt a kerületi főnök elvette. Első férjével Kairóba költözöködött, ahonnan mint ápolónő visszatért Európába, aztán báró *Lützow* vette el, de elvált s ismét kétszer ment férjhez. Azt mondja, hogy e két esetben is törvényesen vált el. A kalandortermészetű asszony elhitette a kerületi főnökkel, hogy ő *Lützow* hercegnő és duszagdag. Csak most jöttek rá, hogy okmányait meghamisította és nem vált el törvényesen előbbi férjétől. A jelek arra vallanak, hogy Herveinél elmebeteg.

— **Gyilkosság Erzsébetfalván.** *Stauber* Ágoston erzsébetfalvai vendéglős tegnapelőtt éjszaka veszekedés közben leszúrta a fiát, *Stauber* Jánost, aki nemsokára meghalt. A meggyilkolt *Stauber* János körülbelül három évvel ezelőtt került ki a katonaságtól. Akkor megházasodott s házasságából két gyermeke származott, akik közül az egyik, egy két éves fiúcska, néhány hónappal ezelőtt játékközben belesett a *Stauber* Ágoston kocmájába alatt elfolyó patakba s megfulladt. *Stauber* János, aki egészen idáig becsületes munkával kereste meg a kenyerét, bánatában ivásnak adta magát. Az ital aztán végleg tönkretette. Gyermekeinek a szerencétlenségéért az édes anyját, *Stauber* Ágostonnét okozta. Föl is jelentette a pestvidéki kir. törvényszéknél gondatlanságból okozott emberölésért. A törvényszék azonban két héttel ezelőtt felmentette *Stauber* Ágostonnét. Ez a dolog annyira elkésztette a fiát, hogy azóta még többet ivott s folytonosan civakodott az édes apjával. Tegnapelőtt éjszaka is összevesztettek s a fiú kést rántott az apjára, azonban megijedt önmagától s futásnak eredt. Az apa erre szintén kést fogott s utána szaladt a fiának, aki megbottolt és elesett. A következő pillanatban ott termett az apa s kést kétszer a fia oldalába döfte. A két szúrás halálos volt. Az apa a gyilkosság után jelentkezett az előjárásnál, ahol letartóztatták.

— **Leleplezett pénzügyőrök.** A rendőrség mostanában élénk figyelemmel kíséri azoknak a pénzügyőröknek az üzemeltet, akik pénzközvetítés ürügye alatt rendszeresen megszoarolják a hiszékeny közönséget. Legutóbb egy *Thein* Béla nevű embert figyelt meg a rendőrség. Az illető a Szercesen-utca 28. számú ház kapuja elé függesztette ki a következő táblát: *Leszámitoló- és bankbizományi iroda 1. emelet 6.* Ezen a helyen azonban iroda nincs. *Thein* egy kis butorozott szobában lakott s iparengedély nélkül dolgozott. Az irodája tulajdonképpen az *Andrássy-uti* Schönkávcházban volt. Többnyire a külföldi lapokban tett közzé hirdetéseket, olcsó és gyors kölcsönt ígérve. Sok ember akadt a hálójába, akiktől utánjárási költség fejében nagyobb összegeket kicsalt. A rendőrség óva inti a közönséget, hogy ne üljön fel a szédelgésnek. — A Magyar-Osztrák Mercur kiadójának bank- és váltóüzlete cím alatt az *Andrássy-ut* 81. szám alatt *Barinkai* (Berger) Lipót egy bank- és váltóházat rendezett be, amely szintén a külföldről szedte áldozatait. A rendőrség most a magyar címer jogtalan használatá miatt megindította ellene az eljárást.

— **Bikaviadal Ós-Budavárában.** Ós-Budavára igazgatósága a minap parodisztikus bikaviadalt rendezett egy spanyol ünnepély keretében. Az ünnepély amelyet mintegy tizezer ember nézett végig, annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy az igazgatóság pénteken, június 24-én megismétli ugy a spanyol ünnepélyt, mint a bikaviadalt. Különösen a szabad területen lévő arénában rendezett bikaviadal-parodiának volt óriási sikere, annyira, hogy a nagy közönség valószínűsomból tapssal fogadta *Mouly-films*nek, a híres sevillai borbély torreadornak mérkőzését a vad bikával, amely a mult versenyben az egyik lábában megsebesült ugyan, de a pénteki versenyben már felgyógyulva, teljes vadágában vesz részt.

— **Bendőri hírek.** *Harangozó* Mari eseléd ma délben ablaktisztítás közben lezuhant a Petyerdy- és Nefejejs-utak sarkán lévő ház első emeletéről. Halálos sérülésekkel vitték a Rókus-kórházba.

(x) Amerikai házi fagyalt-gépek Kertész Tódornáé.

Dicstelen halál.

Egy hentes hirdeti, hogy hatósági személyek jelenlétében ma két spanyol bikát vágattot le s husukból kolbászt készit.

Spanyolhonból elindult kettős sorba!

Hogy honának dicsőséget szerezzen,

Tiz toréador és egy bikacsorda.

És mentek reggel, mentek esten

S megállapodtak Budapesten.

Itt vásároltak szalmát, szénát

És építettek

Egy arénát,

Hogy oda járjon civil

S szoldatészka.

Építettek arénát, amely csupa deszka.

Ebben tartottak viadalokat

Sokat.

A viadal, az furcsa egy dolog:

Egy ur a bika előtt forog,

Ezen a bika mosolyog.

De jön egy más úr:

Ki a bikára rászúr:

A bika ekkor — különös dolog —

Morog.

Ekkor egy harmadik úr lép elő,

Kin vörös ruha, ing és kézselő

Ó a matador,

Kitól a bika vére forr!

És nekiront az úrnak vadul,

De elugrik előle az ur.

És, hogy reszket tőle a porond,

A bika újra nekiront.

S amint elmondá most az ének,

Igy mulattak

A spanyol jövevények,

De nem volt publikum.

Ez volt a tragikum.

Ekkor így szóltak a bikák:

Menjünk legelni hát.

Mindegyik Pouly ezen elborongott

Mivel a gyomra kor-

S a zsebe kougott.

Ekkor szép nyári este volt

S az állatkert pacsirtája dalolt.

A távolban ekkor nagyhirtelen

Egy vastag úrnak árnya megjelent.

Az egyik Pouly így szól:

— Ez talán

Muladni vágy karunk viadalán.

És bár ő néma:

Ezt valló ő is — az aréna.

Éljen! Banzáj!! Vivát!!!

Kiálták a bikák.

Ekkor a nyájas idegen

Megjelent.

Kérdik, hogy néki páholy vagy zsölle

Köll-e?

És így szól most a nyájas idegen;

— Bika, bika e kettő kell nekem!

Önöknek is kell egynéhány forint,

Mitől feljűk majd egy jobb kor int.

Két percig tanácskoztak a Poulyk,

S mert az idő múltik

S mert éhesek valának,

Igy szóltak:

— Eb, aki nem áll a szavának!

S a bikák ismét kettős sorba

Mentek, mint egy jólnevelt csorda,

De nem a Parnasszus felé!

A vágóhíd elé...

— 2.

FŐVÁROS

(*) **Hitoktatási segélyek.** A budapesti református egyháztanács az a kérelmet intézte a fővároshoz, hogy a 26.000 koronát tevő hitoktatási segélyt 40.000 koronára emelje fel, mert azóta, hogy az előbbeni segélyösszeget megszavazták, a tanulók száma megkétszereződött. Ugyanílyen méltányossági okból kérte az óbudai zsidó hitközség is 2000 koronás hitoktatási segélyének 4000 koronára való fölemelését. A közoktatásügyi bizottság ma délután tárgyalta mindkét kérelmet s az ügyosztály javaslatára kimondta, hogy a reformátusok segélyének 34.000 koronára, az óbudai hitközség segélyének 4000 koronára való fölemelését ajánlja.

(*) **Tanítók és tanítónők jelölése.** A főváros közoktatásügyi bizottsága ma délután *Bárczy* István elnöklésével ülést tartott, amelyen elvégezték a jelöléseket a fővárosi községi elemi iskoláknál betöltendő tanítói és tanítónői, valamint az óvónői állásokra.

A betöltendő 42 tanítói állásra a következőket jelölték:

I. helyen: Sós Adolf, Rózsa Ignác, Rényi Ignác, Kádár Dávid, Fenyvesi Sámuel, Nemes Jenő, Szántó Jenő, Pusztai Kálmán, Hollós István, Szentgáli Károly, Harangozó Károly, Edelmann Rezső, Somló Lázár, Barta Dezső, Bajor Károly, Kenessey Alajos, Hittinger Ágoston, Köves Nándor, Révész Emil, Faragó Sándor, Führinger Ede, Héber Károly, Rappai Párkás, Egedy István, Verner Jenő, Altai Rezső, Voith László, Reichert Gyula, Magasi József, Kovács Zoltán, Mihalik József, Turcsyn Gusztáv, László Dezső, Komlós Ármán, Szűcs Soma, Csorba Alajos, ifj. Jakubovich Sándor, Belák Ernő, Metzker István, Mérei Samu és Wimmer József.

II. helyen: Pastinszky János, Sándor Károly, Arany Sándor, Virágh János, Kelemen Antal, Keller Sándor, Szűcs János, Gundy Károly, Bárdos Gyula, Turcsak Nándor, Olty Antal, Koller Ferenc, Hajnal Sándor, Kéméndi Ernő, ifj. Réti István, Zoltán Miksa, Láng Ede, Erdős Mór, Cserhalmai Ágost, Ispanovics Sándor, Magyar Rezső, Horváth Lajos, Kristó Mihály, Rácz Antal, Kondor Zoltán, Kapossy Pongrác, Marosi Kálmán, Hubi Károly, ifj. Tellér Gyula, Kaiser Mór, Bató D. László, Ötreczky Pál, Vastuka Pál, Molnár Ignác, Donáth Nándor, Nagy Zoltán, Raskó Rezső, Vajda Oszkár, Günczi Géza, Havas József és Payer Emil.

III. helyen: László Simon, Bencze Dezső, Horváth P. Pál, Molnár István, Schwarz Géza, Batta Tivadar, Mindszenti Boldizsár, Palotás Miklós, Jónás Béla, Kreizler Sándor, Nagy József, Ágai Adolf, Gábor Ferenc, Engel József, Kuncze Ernő, Bohn Ferenc, Stelly Lajos, Kempen Imre, Schöner Lipót, Krsztics Bogdán, Bárány Nándor, Bárd Vilmos, Tóth Árpád, Szentiványi Ákos, Rigó Béla, Führinger Gusztáv, Jánosy Imre, Békéssy Károly, Dallos Sándor, Remes Alajos, Némethy Pál, Ekker Imre, Schmitt Sándor, Vitéz Salamon, Benkő Ede, Urbányi C. József, Blaschnek Károly, Udvardy Aladár, Saskeőy Béla, ifjabb Kamocsay Endre, Szende Zsigmond és Hajnal Zsigmond.

A 48 tanítónői állásra a következőket jelölték:

I. helyen: Tóth Kálmánné, Schiffer Sarolta, Kiskós Margit, Klusatek Kornélia, Köhler Ferencné, özvegy Boér Zoltánné, Porizka Jánosné, Zigány Jolán, Cochner Miksáné, Tóth Lászlóné, Szabó Gizella, Bauer Mátýásné, Horváth Jenőné, Fusz Gizella, Admeto Leona, Pál Berta, Daniél Jenőné, Székely Dezsőné, Kovács Amália, Schlietz Paula, Csukási Ilona, Vasvári Ilona, Demjén Gézáné, Wilde Margit, Jankovich Irén, Tóth Jánosné, Porubszky Istvánné, Garai Dóra, Mottl Mária, Schubler Ilona, Kovács Dezsőné, Kende Malvin, Glück Aranka, Heinrich Kornélia, Lányi Ákosné, Uray Sarolta, Scheibner Kornélia, Németh Ilona, Telkessy Margit, Payer Mária, Vaszkovits Gizella, Kemény Irma, Stemmer Melánia, Kudlár Luiza, Gröger Aranka, Horváth Gizella, Rózsa Valéria és Tomicsics Janka.

II. helyen: Szabó Otóné, Jellenz Margit, Gál Erzsébet, Dévai Janka, Sajóhegyi Etelka, Wittenberg Irén, Bóka Ilona, Wippler Vira, Purjesz Jolán, Mátray Mária, Barna Margit, Trost

Franciska, Lenkei Hajnalka, Ember Ottilia, Weisz Aranka, Herczeg Irma, Okos Róza, Csiky Anna, Horváth Mária, Wagner Berta, Mór Gyuláné, Fennesz Margit, Fodor Éva, Erdősi Ilona, Gergey Andrásné, Pongrácz Margit, Láng Mária, Szendeflyné-Harrach Elza, Szalai Regina, Lőw Mária, Prehoffer Izabella, Stemmer Mária, Schiffter Ilona, Erdélyi Anna, Széll Mária, Stojkovits Danica, Nendtvich Izabella, Mory Klementina, Kóbor Mária, Havas Irma, Kelemen Konstanca, Jany Stefánia, Szántó Ferencné, Simonkay Erzsébet, Singer Aranka, Zaitz Lujza, Ligeti Margit és Scherwe Mária.

III. helyen: Sényi Izabella, öz. Stardelberg Hermanné, Mudrony Mária, Bredschneider Irma, Seifmann Ilona, Böhm Gizella, Szervy Celesztá, Gonda Janka, Döri Etelka, Bieber Róza, Reich Berta, Szemnek Jánosné, Nemes Lenke, Simonich Róza, Banovitsné-Jusányi Ilona, Barna Róza, Schmidt Ilona, Skopecz Anna, Gerely Józsa, Horváth Teréz, Bubic Mária, Szőke Ilona, Kelemen Jermé, Rigell Ludovika, Tabódy Erzsébet, Varga Róza, Leiméter Emma, Pleják Piroška, Svoboda Aranka, Szentiványi Mária, Jászay Aranka, Lakits Margit, Farkas Erzsébet, Görög Stefánia, Kortsák Ella, Krebs Irma, Róth Margit, Stelly Ilona, Mészáros Zsófia, öz. Kotsis Jánosné, Emödi Margit, báró Proff Kocsárdné, Sztraka Edit, Rituper Margit, Pécsi Mária, Hevesi Józsa, Fá Lujza és Kemény Ilona.

A 9 ovónői állásra jelölték a következőket:

I. helyen: Virágh Klára, Bohrandt Zoltánné, Szunyogh Karolina, Maurer Anna, Debreczeny Ludmilla, Müller Mária, Tiry Gyuláné, Oslányi Ilona, Arthold Józsa.

II. helyen: Beck Janka, Szenger Anna, Kávodá Jenka, Gittinger Jánosné, Dencz Lajosné, Szabadi Olga, Ligeti Irén, Kiss Lujza, Kamensky Róza.

III. helyen: Dietz Etel, Fábrián Irma, Jurányi Anna, Tóth Mária, Kleinlein Róza, Ulár Margit, Kósa Etelka, Wilhelm Karolina és Horváth Margit.

A héber nyelv oktatása. A fővárosi közoktatási bizottság mai ülésében dr. Bárczy István tanácsnok főlemeltette, hogy a népoktatási ankétán Beöthy Zsolt indítványt tett a héber nyelv tanításának eltiltása iránt. Ez az indítvány az ő véleményével is egyezik, mert hiszen a német nyelv tanítását is redukálták, pedig ez élő nyelv, annál jogosultabb volna tehát a héber tanításának eltiltása, amely holt nyelv, s nagyon nehéz az iskolás gyermekeknek. Javaslója, hogy kéréjk meg a hitközségeket, hogy amennyire lehet, redukálják a héber nyelv tanítását, legalább olyan módon, hogy csak a második osztályban kezdjék. Dr. Adler Ilés ó-budai rabbi fölvilágosítással megjegyzi, hogy a gyermekeket nem a héber nyelvre, hanem csak héberül olvasni tanítják. Egyébként a saját hitközségében oda fog hatni, hogy a gyermekeket meg ne erőltessék vele s az első osztályban egyáltalában ne tanítsák. A bizottság elhatározta, hogy hasonló kérelmet intéz a pesti hitközséghez is.

SZÍNHÁZ, ZENE

A Nemzeti Színház jövő szezónja.

A Nemzeti Színház jövő szezónjának újdonságait már megállapította Somló Sándor igazgató. A bemutatásra kerülő újdonságok a következők:

Eredetiek: Koroda Pál: Az örök ideál, zinnmű, Thury Zoltán: Ilona, zinnmű, Kemechey Jenő: Az emigráns, zinnmű, Kampis János: Radnóthyne, zinnmű, Gárdonyi Géza: Zéta, történelmi zinnmű, Szemere György: Ráskay nagyaszonny, Berczik Árpád: Minisztervárság, vigjáték, Géczy és Hegedűs: Enyészet, zinnmű, Prem József: Helikouli ünnep, vigjáték, Szalóky Elek: Parasztszivek, Molnár Gyula: Bayard lovag, Szomorj Dezső: Mária Terézia. A nagyaszonny, történelmi zinnmű, Somorjai Artur: Bölcsök köve, Barabás: Delia.

Külföldiek. Hauptmann: Bernd Róza, Capus-Arné: Az ellenfél, Barrie: Quality street, Sardou: A boszorkány, Echegey: A rágalom, Wilde Oszkár: Egy jelentéktelen asszony, Giacosa: Mint a falevelek, Maeterlinck: Josselle, Gorkij: Kisvárosiak, Eckart: Papa Lebonnard, Schiller: Wallenstein-trilogia, Caideron: A csodátevő mágnus, Aischylos: Heten Thébá ellen, Shakespeare: II. Richard, IV. Henrik, V. Henrik, VIII. Henrik, Romeo és Julia, Velencei kalmár. Új kiállításal és új rendezésben, Molldre: Tartuffe, A nők iskolája, A férjek iskolája és a Botesnálta doktor.

Jókai Mór emlékének azzal hódol a Nemzeti Színház, hogy a szezón dorekán hét estére tervezeti Jókai-ciklust rendeznek és pedig színrehozzák a következő műveit: Dósa György, Könyves Kálmán, Milton (két estén), Fekete vér, Szigetvári vértanuk, Aranyember. E ciklust

megelőzi egy prologus, melyet Gárdonyi Géza irt és egy epilógus, melynek megírását Eötvös Károly igérté.

Fővárosi Nyári Színház. Ma a Márkus Emilia művészete dominált a Budai Nyári Színházban. A kiváló művész **Echegey Folt, amely tisztít** című szimulívében lépett föl, amelyben egyik legzajosabb sikerét aratta a Nemzeti Színház színpadán. Izzó szenvedélyű s hatalmas erővel teljes alakítása mély hatást tett a budai közönségre is. Egy nagysikerű est külsőségei: taps, kihívás és virág hótóvén. **Gyöngyösi Erzsé, Bera Paula, Bartkos, Kesztiler és Béthey** is jól helytállottak.

Király-Színház. Beöthy László háromfőlvénás bohózatának, a **Fölösleges férjeknek** próbái már annyira előhaladtak, hogy a darab teljesen elkészülve várja a pénteki bemutató-előadást. Holnap, szerdán adják ez évadban utoljára Terrasse nagysikerű operettjét, az **Én, te, ő-t**, osztorítottok kerül hatvanadiszor színe Huszka és Martos operette, az **Aranyvirág**.

Blaha Lujza a székelyek közt. Sepsiszent-Györgyről távtratózzák: **Blaha Lujza** tegnap érkezett **Sepsiszent-Györgyre** és a pályaudvaron a nagy közönség élén ifj. **Gödry Ferenc** polgármester és a nögeylet elnöke, **Kelemen Lajosné** fogadta. A pályaudvarról a művész négyesfogaton hajtatott be a városba. Este a **Piros bugyellárist** adták, amikor a közönség ezüst koszorúval lepte meg Blahánét.

Színészfelvételi vizsgák. Az **Országos Színészegyesületben** tegnap és ma voltak meg a felvételi vizsgák. Holnap délután negyedfél órakor a Színész-Egyesület igazgató-tanácsa ülést tart, hogy a vizsga eredményét megállapítsa, mert a tanács tudvalevőleg kimondta, hogy minden évben csak tíz színészt és színésznőt vesz fel.

Városligeti Színház. Szerdán délelőtt tartják meg a Városligeti Nyári Színházban a főpróbát **Feld Mátyás** és **Faragó Jenő** A **hét Szélsinger** című látványos bohózatából. Az újdonság **Nyárai Antal** és **Tanai Frigyes** vendégszereplésével csütörtökön kerül színe.

Budai Nyári Színház. A Budai Nyári Színházban holnap, szerdán jótékonycélu előadul a **Krisztinavárosi Szegény Gyermekek** Felruházó Egyesület javára **Az aranykocás** című bohózat kerül színe. A főszerepeket **Kállay Lujza, Berzsényi Julia, Szohner Olga, Bartos, Izsó, Rátkay, Ujvári és Kardos** játsszák.

Karfiólvételi próba. Holnap, szerdán délután 3 órakor lesz a Magyar Színházban a karfiólvételi próba az ének- és tánckar kiegészítés céljából. Az énekesek, énekesnők és táncosnók a színpadon jelentkezhetnek.

Nyiltér.

Venus természetes legerősebb szénsav és tartalmú forrás **Lithion** forrásnak. Kézdí-Polyáni székely forrás. Határozó szer. vése-hólyagbej; vizeleti nehézséggnél; rheuma; csúz; cukor valamint katarrhus és emésztési zavarok ellen. **Főraktár: ÉDESKUTY L. Budapest.**

Legelegánabb uri ruhákat legdivatosebb kiállításban, valamint előnyös ruhabérletet ajánl **TILLER MÓR és TÁRSA** cs. és kir. udvari szállító **Budapest, IV. kerület Váci-utca 35. szám.**

Alulrólra! Ajálatomú megőrt szívvel jelentek, hogy szeretlek, testvért és rokonnak **LEOPOLD FERENC** f. é. június 20-án, este 9 órakor, életének 22. évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemei f. é. szerdán, június hó 22-én, d. e. 1/21 órakor fognak a rákoskeresztúri sz. sírkert halottsházából örök nyugalomra toételni. **Áldás és béke poratra!** Leopold legné és neje stíli. Poltacsok Rozália mint utolsó Leopold Gyula, Leopold Samu mint övérei. Wéber Jakabné stíli. Leopold Janka, Leopold Szidónia, mint övérei. Leopold Gyuláné, Leopold Samu, mint övérei. Wéber Jakab mint övérei és az őssze rokonnak.

Étvágytalanság és székrekedés leggyorsérőben gyógyítható a rohitás **"Tempelquelle"** vizeinek periodikus használatával. Ezzel vagy állandósan ilyen állapotoknál előnyösebb a **"Stryrathal" (örösből)** használat. Magyarország részére: **Edmann József** Budapest, Bányó-utca 8. szám.

Borszéki gyógy Borviza HAZANK BÜSZKESEGE

Ki súlyt helyez arra, hogy egészséges maradjon, az igény borszéki gyógy-borvizet. Ez a víz nagy szénvastartalmánál fogva kedvezően befolyásolja az étvágyat és emésztést. Mint borviz, mint hűsítő és üdítő ital a legelső minden vizek között.

Borszék gyógyfürdő MAGYARORSZÁG PARADICSOMA

Ki súlyt helyez arra, hogy egészsége, ifjú frissége megmaradjon, visszatérjen, az jőjjön Borszékre, az egészségesnek, az újjászülésnek a forrásaihoz.

Gyógyító tényezők Borszéken: Magas fekvés (900 méter magasan fekszik, fenyő ós-erdőben). Tiszta, portó mentes levegő. — Szénsavban gazdag vasas ivóforrások. Szénsavval telített hideg lobogó-fürdők. Kínító vasas lápfürdők. Melegített szén-savas kádfürdők. — Hideg vízzel gyógyító intézetek. — Massage. — Villamozás. — Tej- és sajtókúra. — Terrainkúra.

A t. fürdővendégeknek körülbelül 100.000 hold vadászterület áll rendelkezésére.

Prospektusokkal, felvilágosítóakkal kívánunk mindenkihez azonnal a fürdő-igazgatóság. Borszék (Csalégyre).

A gyógy-borviz megrendelhető: Borszék-fürdő gyógy- és ásványvizek vállalatánál. — Budapesten főraktár: Váci-körút 72. sz.

"Önsegély" takaré- és hitelszövetkezet. Budapest, VII., Wesselényi-u. 2., I. (Dokány-u. sark.) **IX. ÉVTÁRSULAT KEZDETE MÁJUS 1-ÉN.** Kétszázöt nyújt hitelképes egyéneknek. Kamatok évenként csak a fennmaradó tőkertartás után fizetendők és pedig hótóvénként a tőkertartással együtt. Ingatlanokra kétszáz l. és II-k helyre. Váltószámítólás! Gyors elintézés!

Még a legutóbbi időnkig egyetlen viz sem volt egészen biztosan adagolható a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a **MARGIT GYÓGYFORRÁS** „Margit-telep, — Bereg-megye.” vize ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a **hasztervek** betegségeiben legjobb viz, hanem a **legkínóbb borviz**, és ennyen és isze mint mindenki, még a **legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz a gyomor és légeső hurutos megbetegedésénél.** Kapható minden gyógyszertárban és fűszerkereskedésben. **Országos főraktár: ÉDESKUTI L. cs. és kir. udvari szállító, ásványviz-nagykereskedő Budapest.**

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A meggyilkolt képviselő. Kegyetlen gyilkosság történt ez év január hónapjának 5-ik napján **Nagykikindán**. A város országgyűlési képviselőjét, **Eremis Pált**, két szerb paraszt, **Sibul Mladen** és **György** megtámadták a nyílt utcán s vasbottal ütötték, majd egy revolverlövésessel leterítették. A gyilkosok, kiket azonnal letartóztattak, azt vallották, hogy bosszúból követték el borzalmas tettüket; azért, mert **Eremis** kiforgatta minden vagyonukból. A meggyilkolt képviselő családjának kérelmére a szegedi törvényszéket delegálták a bűnpör tárgyalására.

Szegedről jelenti tudósítónk, hogy az esküdtbíróság **Pókay Elek** elnöklésével ma tárgyalta a gyilkos testvérek bünyűjét. Nagy érdeklődés nyilvánult a tárgyalás iránt, melyre sokan eljöttek Torontalmegyből és Nagyikindáról is. A vádlottak szerb képviselőtlen jelentek meg. Az elnök kérdésére mindketten azt felelték, hogy büntetlen előéletűek. A bíróság **Sibul Mladen** hallgatta ki először. Az elnök kérdésére, bünsőnek érzi-e magát, habozás után így felelt: — Nem. Aztán hosszasan elmondta élete történetét. Neki s a családjának volt szerb vágyona: 320 ezer korona értékű négyszáz birka, száz disznó, tizenkét fejőstehén volt a tanyá-

füjön s mindebből kiforgatta őket Eremitis. Végre az otthonukból is kizavarta őket a képviselő. Tizenkét testvérrel s öreg szülőivel földönfutókká lettek s hasztalan fordultak a törvényszékhez, Eremitis kijelentette, hogy huszonhatezer koronáért megvette a vagyonukat, mely százötvenezer forintot ért. Végre a királyhoz fordultunk, — így folytatta vallomását az idősebb Sibul — aki új tárgyalást rendelt el s Eremitset kétféle fejjelre ültették. De a legfelsőbb bíróságnál megnyerte a pört és még nagyobb ur lett belőle, a mi vagyonunkkal még országgyűlési képviselővé is megválasztották. Tizenöt esztendeig nyomorogtunk. Nem irhatom le a kétségbeesést, amikor 1903 karácsonykor György öcsémmel bementünk Nagybecskerekre s az ügyészről hallottuk, hogy nem kapunk semmit, mert Eremitis nyugtát mutatott föl s azzal igazolta, hogy a kincstári föld az övé. Elhatároztuk öcsémmel, hogy ha szépszerével nem kapunk semmit Eremitistől, majd rájesszünk. Öcsém revolvert vásárolt, hogy azzal a levegőbe löjjön, én pedig magamhoz vettem nehéz vasbotomat. Megtudtuk, hogy Eremitis január 5-én Nagykikindára jön. Már előbb megkérdeztük Eremitset, hogy hajlandó volna-e nekünk karácsonyra öt forintot adni, de így felelt:

— Már nem tudok az utára menni, hogy a papfókat ne lássam. Ha még egyszer elem állsz, leszurkalt stilletés botommal

Elpanaszoltam ezt öcsémnek és elhatároztuk, hogy másnap bemegyünk Nagykikindára. Reggel bementünk a járásbírósg épületébe és ott találtuk Eremitset. Azután ismét kimentünk az utára és a Daxler-palota mögött elbujtunk. Néhány perccel később odaérkezett Eremitis, mire én rafogtam vasbotomat és a karjára ütöttem. Eremitis elrohant, én öcsémmel utána. Ekkor elfogott a düh, eszembe jutottak szülem, testvéreim és hat gyermekem, akik ő miatt nyomorognak. A düh kitört belőlem, utána mentünk s nem tudom, mit tettünk vele.

Az elnök figyelmezteti ezután a vádlottat, ne tagadja, hogy előre elhatározták a gyilkosság keresztülvételét.

A vádlott: Ezt tagadom, kérem.

Sibul Mladen elmondja még, hogy ittasok voltak a gyilkosság napján, ő maga hat deciliter pálinkát ivott.

Sibul Györgyöt hallgatták ki azután. A vádlott elmondja, hogy a gyilkosság napján ittas volt és zavarodott, úgy hogy nem emlékszik már a körülményekre. Tagadja, hogy a gyilkosság előtt a járásbírósg épületében járt volna. Türellemmel várta Eremitset s emlékszik, hogy bátyja Eremitis karjára ütött. Megvallja, hogy három héttel előre elhatározták a gyilkosságot.

Délután a tanak kihallgatására került a sor, mire a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

§§ A megvesztegetett bíró. A királyi táblán ma folytatták dr. Soós Kálmán törvényszéki bíró büntényének tárgyalását. Dr. Bucz Lajos előadó bíró részletesen ismertette mindazokat az eseteket, amelyek miatt úgy Soós Kálmán, mint pedig büntetését, Schwarz Abraham ügynököt a pestvidéki törvényszék elítelte. A tábla elrendelte, hogy holnap a többi tanuval együtt Sarkány Arnoldot, az Esterházy-konyak-gyár igazgatóját is kihallgassák.

§§ A községi zárda titkaiból. A szocialisták tavaly májusban bemutatottak egy népgyűlésükön Muhlfejt Lujza apácát, ki huszonöt évig volt tagja a községi zárdának, de ott állítólag kizárták és éhezették. Herzl Vincencia Mária, a zárda fejedelmasszonya, akkor rágalmaszást tett följelentést Bokányi Dezső ellen, de a tárgyaláson a fejedelmasszony kijelentette, hogy nem kívánja Bokányi megbüntetését, mert keresztényi érzése azt sugallja, hogy a megtévedt ember büntetését szomjazni nem keresztényi cselekedet, mire a bíróság megszüntető végzést hozott. Bokányi Dezső erre hatóság előtt való rágalmaszást tett a zárdafőnöknő ellen. Ezt a pört ma tárgyalta Benke járásbíró. A járásbírósg a bizonyítást nem rendelte el, hanem rövid tárgyalás után kimondta az ítéletet, amely szerint a vádlott fejedelmasszonyt fölmentti a hatóság előtt való rágalmaszás vétsége alól, mert a följelentést nem ő, hanem ügyvédje tette meg s hogy nem egészen alaptalanul, azt bizonyítja az is, hogy a vádat alaposnak találta annak idején az ügyész megbízott is, amennyiben a vád képviselőjét átvette. Bokányi az ítélet ellen fölébebeszt jelentett be.

§§ A fegyhazi barátság. Valóságos testvériséget kötött a fegyhaziaban két jómadár, Micsnik Rezső és Recsnik István. Mikor kiszabadultak, első dolguk volt, hogy eligyák azt a néhány koronát, amit a rabsegélyző pénztártól kaptak; s amit e jótékony intézmény nem azért utalt ki, hogy egy görbe napot rendezzenek, hanem sokkal üdvösebb célra. Reggel

két óra tájban az Üllői-uton bolyongtak együtt, ahol megpillantottak egy fővárosi tanítót, aki többet talált inni, mint amennyit elbírt és láttára a csavargók egy pillanat alatt teljesen tisztában voltak, hogy ennél kifosztásra alkalmasabb médiumot keresve sem találtak volna. Megszólították, barátságot kötöttek vele s együtt mentek egy pálinkamérésbe, ahol a tanítót teljesen leittatták. Azután karofogva mentek a Szent László-kórház felé, ekközben Micsnik fejbe ütötte a tanítót, elvetették aranyóráját, láncát, gyémántgyűrűjét, felöltőjét s éppen a nadrágját akarták lehuzni, mikor váratlanul megjelent Lódi István rendőr. A rendőr tisztában volt, hogy ezen az elhagyott helyen nem boldogulna a két erős csavargóval s ezért cselhez folyamodott. Megállott az eszméletlenül fekvő tanító előtt és szánakozva mondta:

— Ezt bizonyára megütötte a guta.

A két gonosztevő örült a diagnózisnak, s ugyancsak a markukba nevettek, mikor a rendőr megdicsérte őket viselkedésükért, hogy szegélyre siettek vergődő embertársuknak. Szívesen tettek eleget a rendőr felszólításának, hogy segítsenek bevinni az őrszobába a szerecsélenül járt tanítót. Ezzel az okos cselekedéssel került hurokra Micsnik és Recsnik, akiket ma rablásért vont kérdőre a budapesti esküdtségi bíróság. A vádlottak tagadták azt mondták, hogy ők csak óvatosságból vették el a ur ismerősök holmiját, nehogy a magával tehetetlen embert valaki kifosztja.

§§ A chicagói rablógyilkos. Ma tárgyalta folytatásában a bécsi esküdtszék annak a budapesti születésű vasesztérgályosnak a bűnpörét, aki Chicagóban megölte és kirabolta a nagynénjét s azután Európába szökött. A vádlott, Danelovszky Ede tagadta bűnét s így adta elő az esetet: Budapestről ment Chicagóba, ahol rokonainál lakott. Rokonai nem szerették s különösen nagyúneje igen rosszul bánt vele. A gyilkosság napján reggel egy kanalat vágott az arcába, mire ő megrugta. A nagyúneje revolverért futott, úgy, hogy el kellett menekülnie hazulról. Az utcán azonban ismét találkozott nagyúnejevel, aki az arcába köpött. Ekkor már nem tudott uralkodni magán, felkapott egy követ és fejbevágtta vele nagyúnejét. Az kiabálni kezdett és revolverrel rálőtt. A lövés nem talált s ő akkor hazament megnézni, hogy otthou van-e már a nagyúneje. Az elnök keresztkérdéseket intézett a vádlottal, amelyekre Danelovszky elég értelmesen felelt. Hazautazását úgy magyarázza meg hogy hitelezői elől szökött, s a hajón munkája fejében ingyen utazott. A chicagói orvosi látlelet kizártnak tartja, hogy a halál kódozás által ejtett sérülés következtében állott be. A seb alakjából tompa, nehéz vasszerszámra lehet következtetni.

TÁVIRATOK

A cseh obstrukció.

Prága, június 21. A csehországi, morvaországi és sziléziai ifju-cseh képviselők gyűlésén a politikai helyzetről folytatott behatárolt vita után határozati javaslatot fogadtak el egyhangulag, amelyben elhatározták, hogy a mostani kormány ellen folytatott küzdelemben tovább is kitartanak.

A karthauziak milliói.

Páris, június 21. A bizottság ma Millerand képviselőt hallgatta ki. Minthogy Millerand vallomása Combes miniszterelnöknek és Combes Edgarnak vallomásaitól különbözik, a bizottság elhatározta, hogy Millerandot amazokkal szembesíti.

Páris, június 21. A vizsgáló-bizottság mai ülésén heves jelenetet okozott a bizottság ellenzéki tagjainak az a kívánsága, hogy a Lagrane és Combes Edgar vallomásai közötti ellentétet a kamara mai ülésén szóvá tegyék. Vita közben a többség egyik tagja a kisebbség egyik tagját „bandita” kifejezéssel aposztrofálta és véres verekedés támadt. A bizottság tagjai tintatartókat vágtak egymáshoz és öklözték egymást. Csak nagy nehezen sikerült annak a néhány képviselőnek, aki higgadtságát meg tudta óvni, a verekedőket szétválasztani. Az incidens után a kisebbség elhagyta a termet.

Az amerikai elnökjelöltek.

Chicago, június 21. Roosevelt jelölése az elnökségre biztos. New-York állam közválasztási

nemzeti konventjének delegációja tegnap egyhangulag elhatározta, hogy az alelnökségre Fairbank szenátor jelöltségét fogja támogatni. Ezzel tényleg rendezték a köztársasági alelnökjelölt kérdését is.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 21. Most már bizonyos, hogy a cukor-kartel július végével meg fog szűnni.

Bécs, június 21. (A Budapesti Napló telefonjelentése) Eladott buza tiszavidéki 78—81 kg. 9.55—9.95 K.; bánsági 76—79 kg. 9.25—9.65 K.; mosoni és győri 76—79 kg. 9.05—9.45 K.; Rosz: tót felvidéki 72—74 kg. 7.—7.15 K.; pestnegeji 72—74 kg. 6.75—7.10 K.; déli vasutí 71—72 kg. 6.60—6.75 K.; Tengeri 5.50—5.70 K. Zab 6.—6.70 K.

Bécs, június 21. (A Budapesti Napló tudósítójától) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 641.—, Magyar hitelrészvény 745.—, Bécsi bankkegyesület 279.—, Union-bank 509.50, Länderbank 516.50, Osztrák-magyar államvasut részvény 634.25, Déli vasut 78.75, Elbavölgyi vasut 424.—, Északnyugati vasut-részvény —, Dohányrészvény 336.75, Rimanurányi vasut 490.—, Alpesi bányarészvény 413.25, Majusi járadék 99.20, Magyar koronajáradék 97.10, Osztrák koronajáradék 128.25, Lombard 117.36, Török sorsjegyek 117.37, Német birodalmi márká —, Napoleon d'or 19.01.

Berlin, június 21. (Esti forgalom) 4%-os magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék 97.50, Osztrák hitelrészvény 201.60, Osztrák-magyar államvasut 136.25, Déli vasut 17.25, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Osztrák bankjegy készpénz —, Buehtiehradi —, Orosz bankjegy 216.—, (Ultimo) Lombard —.

Frankfurt, június 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távira.) Árfolyamok májusra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 201.60, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Német bank —, Disconto —, Drezdai bank —, Berlini kereskedelmi bank —, Gelsenkircheni 218.30, Harpeni —, Laura-kobó 245.20, Olasz járadék —, Hibernia 203.—, Az iránzat szilárd.

New-York, június 21. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 11.10 (11.25), Júliusra 10.27 (10.50), Szept.-re 10.57 (10.68), New-Orleansban helyben 11.3/4 (12.—), — Petróleum: Stand white New-Yorkban 7.95 (7.95), Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90), Refined in Cases 10.65 (10.65), Credit Balances at Oil City 1.57 (1.57), — Zsír: Western steam 7.35 (7.20), Rohe és Brothers 7.25 (7.15), — Tengeri iránzata szilárd. — Júliusra 53.3/4 (53.1/4), — Szept.-re 53.7/8 (53.1/4), — Dec.-re — (—), — Buza iránzata szilárd. — Piros öszli helyben 107.1/2 (108.1/2), — Júliusra 89.1/2 (89.3/8), Szeptemberre 84.1/8 (84.1/4), — Dec.-re 84.1/4 (84.3/8), — Májusra — (—), — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—), — Kávé: fair Rio 7. sz 7.1/2 (7.—), — Júliusra 5.85 (5.90), Szept.-re 6.10 (6.15), — Liszt: Spring Wheat clears 3.85 (3.85), — Cukor: 3.3/8 — (—, 3.3/8), — On: 25.37—25.75 (25.37—25.87), — Réz: 12.62—12.75 (12.62—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, június 21. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Buza iránzata szilárd. Jul.-ra 84.3/4 (84.3/8), Szept.-re 79.7/8 (79.3/8), — Tengeri iránzata szilárd. — Júliusra 48.— (47.1/8), — Zsír: Júliusra 7.05 (7.—), Szept.-re 7.25 (7.15), — Szalonna short clear 7.12 (7.12), — Sertészsír: Júliusra 13.02 (12.95), — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár: Szerda június 22. Római-katolikus. Paulin. — Protestáns: Paulin. — Görög-orosz: (június 9.) Cirill. — Zsidó: Thamusz 9. — Nap kel: — óra — percek. — Nyugszik: — óra — percek. — Hold kel: 1 óra 54 percek délután. — Nyugszik: 12 óra 29 percek éjjel.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház elnöke fogad délelőtt 9—10-ig. Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művészeti szalon. Nagymező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Képtár, nyitva 9 órától délután 1 óráig. A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállítása megtekinthető 1 korona díj mellett 9 órától délután 1 óráig. Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 órától délután 1 óráig. Belépődíj nincs. Növénytar (Széchenyi-utca 1.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 órától délután 1 óráig. A többi táruk megtekinthetők 1 korona díj mellett.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti múzeum nyitva 9—1 óráig. Közeledési múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9—12 óráig és délután 3—6-ig

REGÉNY

A KIVÁLTSÁGOSAK

— Német regény. —

(33)

Warnow csodálkozva nézett a hadbíróra, most így szólt:

— Szinte úgy rémlik nekem, mintha engem okolna, ha közvetve is, az egész ügyért. Ez ellen erőlesen tiltakozom.

A hadbíró erősen ránézett a kapitányra.

— Mindenesetre azon a nézeten vagyok, hogy ön annyiban hibás, amennyiben nem ügyelt eléggé az altisztjeire. Kötelességemnek tartom, hogy ezt az aktákba felyegem.

És a dolognak az lett a következménye, hogy Warnow kapitány ellen vádat emeltek, hogy altisztikarának hiányos ellenőrzése miatt az erőszakosságokat közvetve előmozdította.

Warnow kapitányt felfüggesztették a szolgálatról, Masemann bárót bízták meg a század vezetésével. Ez volt a nap szenzációja. Mindenki odavolt, de senkit sem rendített meg úgy ez a hír, mint Györgyöt. Ezt nem akarta, azt nem várta, hogy jelentésnek ilyen következményei legyenek. A kaszinóban arról beszéltek, hogy Warnow legalább négyheti szobaárstomot kap, talán kénytelen lesz nyugdíjba is menni, de semmiesetre sem lehetett többé maradása az ezredben.

És újra György ellen irányult minden harag, aki minden szerencsétlenségnek volt az okozója. György iszonyúan szenvedett a többiek néma vadjától, csaknem teljesen visszavonult tisztársaitól és csak magának élt. Nem volt kedve társaságokba járni és ugyan mit is csinált volna az emberek között? Amíg kapitányra ellen a vizsgálat tartott, ez nem mehetett el semmiféle mulatságba, aminek az volt a következménye, hogy a hölgyei sem jártak ki. El volt hát zárva előle az lehetőség, hogy Hildegardal beszéljen, s mégis éppen ebben az időben nagyon szeretett volna egyszer találkozni, hogy tőle hallja meg, vajjon ő is átkozza és elítéli-e az eljárását és vajjon haragszik-e rá, amiért rokonainak annyi bajt és kellemetlenséget okozott.

X.

Az ítéletet kimondották. Nissen altisztet tizennyolchónapi fogsággal és lefokozással büntették és a század négy más altisztje hat-hat hónapot kapott. És néhány nappal később a hadbírósg Warnow kapitányt is elítélte négy hétre, amiért az altisztek hiányos ellenőrzése miatt a bántalmazásokat előmozdította.

A kanárik egészen megtörtén jártak keltek és a kaszinóban elhalt minden nevetés és vigság, alig merték magukat az ordonancoktól kiszolgáltatni, mert ugyan mit gondoltak azok az ő főbvalóikról? Ha legalább a nyilvánosság lett volna kizárva a tárgyalásnál. Az erre vonatkozó indítványt azonban nem vitték keresztül, így aztán az összes piszkos históriák megint belekerültek az újságokba, a lapok pártkülönbség nélkül a legélesebben elítélték az esetet, interpellációval fenyegetődtek, hogy miképpen voltak lehetségesek az ilyen dolgok, s az egész esethez hosszú magyarázatokat fűztek, hogy mit ér a sok rendelkezés a brutalitások ellen, ha a főbvalók nem gondoskodnak arról, hogy végre is hajtsák őket. Szóval, az újságok naponként tele voltak az ügygel.

De ez nem volt még a legrosszabb. Ő fellege az esetről kimerítő jelentést tétett magának, az aktákat is bekívánta és világos szavakkal adatta tudtára a tiszteknek és az altiszteknek, hogy a kegyét eljátszották és jó időbe kerül majd, amíg a bizalmát újra visszanyerik.

— Elvesztették a koncot.

Valaki az asztalnál kimondotta ezt a szót és ezzel a fején találta a szöveget. A kanárik elvesztették a koncot, észrevették őket ezt abból a modorból, amelylyel a tár-

saságban fogadták őket, amelylyel más előkelő ezredekéből való bajtársaik, ha lehetőleg feltűnés nélkül is, de mégis eléggé észrevehetően tőlük visszavonultak. Nem éppen a legmélyebb meggyőződésből! Nem mintha föl lettek volna háborodva azért, hogy a kanáriknál ilyesféle dolgok előfordultak, nem ezért, mert mit törődtek ők azzal, hogy az ezredben püfölték-e a legénységet vagy sem. Náluk is naponként előfordultak ugyanazok a dolgok, különösen a lovasságnál, ahol nem mult el lovaglól-jecke, amelyen a korbács ne működött volna. Verték a legénységet mindentűt, az egyik ezrednél jobban, a másiknál kevésbé s ha a többiek hivatalosan kissé visszavonultak, ezt csak a nyilvánosságra való tekintettel tették. Az csak jó hatással lehetett, ha a kanárikkal szemben való tartózkodó viselkedésükkel megmutatták: mégis csak jobb emberek vagyunk. És ehhez járult még az is, hogy ő felségének a szavai természetesen ismeretkévé lettek és így már okosságból is kissé hüvönsnek kellett mutatkozni a kanárikkal szemben, mert ha ő felsége az ezredet elejtette, hát csak képtelenség lett volna pártolni.

A kanárik elvesztették a koncot, ezt leginkább akkor vették észre, amikor első lakomájukat adták a szomorú események után. Mint mindig, ezuttal is meghívták másezredbeli bajtársaik, de csaknem mindannyian elmaradtak, csak néhány teifelesszajú fogadta el a meghívást, akiknek a megjelenésére azonban nem sokat adtak.

Gersbach báró, az ulánus sem jött el, noha Wettborn gróf maga kereste fel és hosszú kártyás éjszakát helyezett neki kilátásba.

De Gersbach báró megmaradt elhatározásánál.

— Ne vegye tőlem zokon, kedves gróf, de önkönlé nincsenek egészen rendjén a viszonyok. Tulajdonosan sok dolog került az újságba s ki kezkesedik nekünk arról, hogy az önkömberei közül valaki, talán valamelyik altiszt, aki a tálalásnál foglaltoskodik, nem szalad-e rögtön valami laphoz s nem találja-e ki azonnelegében, hogy mit tettünk, cselekedtünk. Ha már egyik hadnagyuk teljesen fölösleges indiskrécióval ilyen botrányt idézett elő, semmi csudálni való azon nem volna, ha a fickóik is ugyanazt tennék, na és ezt köszönöm szépen. Semmi kedvem sincs arra, hogy az újságokba kerüljek, örülök, hogy amikor Wilberg erről a sártekeről elűnt, kimástrom valahogy a vízből. Ne vegye tőlem zokon, ha ilyen nyiltan beszéltek, de mindaddig, amíg olyan karakterek vannak önkönlé, mint amilyen Winkler, nem látogathatunk el.

Hiába próbálta gróf Wettborn Györgyöt megvédelmezni, ez sehogy sem sikerült neki.

— Bizonyosan a legjobb szándékkal tette — felelte az ulánus — de a szándék nem mindig elég, a felnőtt és okos embernek a következményekkel is tisztában kell lennie mindig. Az ő eljárásának a következményeit pedig jobban tudja, mint én. És az egész história reánk nézve sem kellemes. Mi gárdaezredek, hiába, már csak egy egész alkotunk, ami az egyik ezrednél történik, árnyéket vet a többire is, akkor nem azt mondják, hogy: ennél az ezrednél ez meg ez történt, hanem „a gárdánál”. Ez pedig utálatos, mert nekünk sokkal inkább meg kell őrizniünk kifelé a hírlinket. Tőlünk a szolgálatban rendkívüli kívánnak, hát ennél fogva néha rendkívüli szigorúságot kell alkalmaznunk az embe-reinkkel szemben. És ha akkor fellép hírtelen egy ideális világboldogító, aki száműzni akar minden ütleget, akkor ez az elméletben nagyon nemes, de ha aztán nyilvános botrányt provokál, akkor egyszerűen nem lehet többé vele érintkezni.

A grófnak tehát eredménytelenül kellett távoznia és ha idáig ő volt az egyetlen az ő igazságérzetével, aki Györgyöt támogatta, most már ő is belátta, hogy Winklernek nem lehet maradása többé az ezredben.

Ebben az értelemben beszélt is a gróf egy reggel az ezredessel.

— Nem megy tovább, ezredes ur, csaknem bojkottáltak bennünket, egyáltalában nem jön már hozzánk senki vendégségbe, amíg Winkler nálunk van. Borzasz-

tól diskreditált bennünket és mindenek előtt önmagát. Azelőtt végre is semmi kifogás nem lehetett ellene emelni a polgári származásán kívül, most azonban az a hit terjedt el a tisztikarban, hogy a följelentést csak ezért tette meg, mert polgári származású.

A parancsnok ámulva nézett fel.

— Ezt nem értem.

— Bocsánat, ezredes ur, de a dolog nagyon egyszerű. Az urak azt hiszik, hogy Winkler a följelentéssel némiképpen boszút akart állni azért, hogy nem mutattuk iránta azt a bajtársi melegséget, amelyet remélt. Egy vágást akart nekünk adni és meg akarta mutatni: mint egyetlen bugris ebben az ezredben sokkal tisztességesebben gondolkodom, mint ti. Csakis azért, hogy az ezredeteket és büszke nemesi neveteket ne diskreditálják, becsmérlják szeméteket, fületeket és türeket, hogy az embereteket bántalmazzák. Én azonban szabadabban gondolkodom, én nem vagyok úgy áthatva a kasztszellemtől, amely azt mondja, hogy csak a látszatot kell megőrizni. És azért jártam el úgy, ahogy a lelkiismeretem parancsolta. Engem csak a kötelesség-érzetem vezetett és nem hamis tekintetek.

— Dehát ez mégis csak képtelenség! — mondotta az ezredes.

— Bizonyára, s meg mernék rá es küdni, hogy az ilyen vélekedések teljesen távol voltak Winklertől, de hát a bajtársak mégis fölteszik, hogy ezek a nézetek vezették, hát mit lehet itt tenni? Semmi sem nehezebb, mint az urakból olyan véleményt kiverni, amelybe belelovalltak magukat, ezt az ezredes ur tudja a legjobban.

Az ezredes hangosan felsóhajtott.

— Azt a jó isten tudja, milyen nagy fáradozásomba került akkor, hogy a hadnagy urakat legalább némileg eszükre térítem.

Újra meggyújtotta a szivarját, amely közben kialudt és sűrű füstfelhőket fujt belőle.

— Kedves gróf, adok önnek egy jó tanácsot. Ha előbb nem küldik önt nyugdíjba, menjen önként, még mielőtt ezredes és ezredparancsnok lesz. Én mondom önnek, a mi utunk nincs rózsákkal kirakva, az ember mindenért felelős, a csapatok kiképzéséért, a szellemükért, az altisztikarért és nem éppen utolsó sorban a hadnagyokért. Síralmas egy világ ez. Nem, nem akarok bűnbe esni — minden okom megvan arra, hogy hálás legyek az ég iránt, mert mérget mertem volna venni arra, hogy a mai napot nem fogom mint katona megérni.

Jobb kezével nyakravalójához nyult, hogy megtárgítsa, hírtelen úgy érezte, mintha még most utólagosan is kitékerték volna a nyakát.

És hírtelen dörögve csapott le öklével az asztalra, úgy hogy a gróf, aki egészen belemélyedt pokoliasan elegáns lakkeszímájának a bámulatába, egészen ijedten rezent össze. Az ezredes észrevette ezt, de azért nem törődött a dologgal.

— Botrány! — tört ki. — Két zátonyt szerencsésen kikerültünk már, most itt van a harmadik, ez a Winkler. Isten bocsássa bűnömöt, de bár meg se született volna inkább, vagy legalább hozzánk ne jött volna, eddig semmi öröme sem volt bennünk és nekünk sem volt örömünk belőle. Az ezredparancsnok idegesen simított végig kissé deresedő fején. — Ön jól beszélt, kedves gróf, ön egyszerűen azt mondja nekem: csak akkor szerezzük vissza megint a tekintélyünket, ha Winklertől megszabadulunk. Ön figyelmezzé tesz a tisztikarban fennálló tarthatatlan bajtársi állapotokra és azt mondja: ez sem lesz addig más-keppen, amíg Winklertől meg nem szabadulunk. Nagyon szép, hanem hát szabaduljon meg előbb tőle. Áthelyezésre csak nem terjeszthetem elő, ha ő fellege csak meg is sejtí, hogy egyetlen ember van a tisztikarban, aki elítéli Winklert, hogy följelentette az embernyuzásokat, akkor... — az ezredes megrázkódott — gondolni sem merek rá, akkor beüt a krach, amelytől irtózom.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Népszámlálási statisztika. Az 1900. évi népszámlálás eredményeinek ismertetését tartalmazó kiadványok II. kötete most jelent meg. Ez a kötet a foglalkozási statisztika eredményeit tartalmazza a főbb eredményeknek községenként való részletezésével. A népszámlálási mű I. kötetének ára díszes vászonkötésben 8 korona s kapható a központi statisztikai hivatalnál. A külön lenyomat ára 50 fillér.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt jelentése.) Ma nagyobb tételekben csak új burgonya és tojás érkezett, kisebb tételekben gyümölcs, tejtermékek stb. A ma érvényben levő árak a következők: Marhahusban az árak változatlanul maradtak, vidékről, miután a beküldők az el-kobházást tartanak, nem kerül fel sem borjú-, sem marhahus. Őzek 150—160 fillérért találtak vevőre kilonként. Vadidiszó egészben 60—90 fillér kilogrammonként nagyság szerint. — *Élő baromfi*ban élénk az üzlet, az árak szilárdak; rántani való csirke 1.20—1.80, 160—240 fillér páronként minőség szerint, tyúk párja 2.20—2.40 korona, fiatal liba élő sovány 5.60—8.— korona, fittel élő liba 9.—10.— korona páronként, leölt liba kilogrammja 120—130. Hízott leölt libának a felkildesét jegelve kérjük. — *Tojás*ban jó az üzlet, az árak szilárdak, ma friss tojást 58—60 koronáért helyezel eladók. A készletek azonnali felkildesét ajánljuk. — *Tejtermékek*ben lanya az üzlet, ma friss szövetkezeti teavaj 180—200, főzővaj 140—150, tejfel 52—56, turó 12—16 filléres árban kelt kg.-ként. — *Gyümölcs*szület élénk, a beérkező tételek gyorsan találnak vevőre; cseresznye 16—40, hólyagos meggy 16—30 fillérig két minőség szerint, ribizke nagyszemű 16—20, aprószemű 6—12 fillér kilonként. Szép, befőzésre alkalmas gyümölcsnek a felkildesét fél-érett állapotban kérjük. — *Új burgonya* sárga 10.—, rózsaburgonya pedig 5.—6 korona jegyzett métermázsanként vagonként.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa jelentése a Budapesti Napló részére.) Az üzlet menete most gyenge, az árak nem változtak. Jegyzéseink: 1 keresztes petroleum 44.50 korona. 3 keresztes petroleum 42.— korona. 2 keresztes petroleum 40.50 korona. Elsőrendű Standard 40-50 korona. Amerikai császár-olaj ottani finomítás 64.— korona Belföldi császár-olaj 52.— korona. Az árak 100 kilogrammonként, készpénzfizetés mellett 20 százalék gőngyuly, az itteni vasutéhoz szállítva értendők. Kékalic I. vasmentes 60.— korona. Zöldalic 8.— korona, carbolineum I. 14.— korona, carbolineum II. 13.— korona. Baku gépolaj (orosz) 20.— korona. Oliva gépolaj I. 76.— korona, Oliva gépolaj II. 64.— korona, Tovothe-gépkendős 64.— korona.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 46.50 korona pénzben, 47.50 korona áruban. — *Bécsben* a kontingentál készára 47.40 korona pénzben, 47.80 korona áruban.

Borjuvásár. 1904. évi június hó 21-én. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénnytársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borjú 704 drb, leölt borjú — db. bécsi borjú — darab, növedékmarha 14 darab, élő bárány — darab, leölt bárány — darab. — *Árjegyzések:* Belföldi élő borjú I. rendű 80—90 f.-ig, kivételes 94—100 fillér, II. rendű élő borjúkért 66—78 f.-ig I. kilonként, leölt borjú I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. — f. kilonként, levonás nélkül. Rugott borjúkért 52—66 f.-ig. Növedékmarha — f.-től — f.-ig, I. r. — f.-ig, középminőségű — f.-ig, alárendelt — f.-ig I. k.-kint. Bárány élő — K., leölt bárány — korona, kivételes — K.-ig páronként. Az irányzat élénkebb volt, mindazonáltal az árak változatlanok maradtak.

Sertés-konzumvásárlási jelentés. (A székfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Június 21-én. Fölhajtás összege 421 drb sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 173 darab sertés, — darab süldő, összesen 594 darab sertés, — darab süldő. Eladott 378 darab sertés, — darab süldő. Eladatlan maradvány 216 darab sertés, — darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzettek: Zsirtertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 90—91 K.-ig, II. rendű 250—350 kilogrammig — fillérig, III. rendű selejtezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 90—95 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 88—95 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 86—94 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogrammig — fillér. Árak minden

levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban értendők.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásárra felhajtott 5961 süldő, 2936 közép és 2593 nehéz sertés.

Jegyzések kilogrammonként, élsúlyban (a fogyasztási adót nem számítva): elsőrendű sertés 96—98 fill., kivételesen 100 fillér, középminőségű 96—100 fillér, kivételesen — fillér, könnyű sertés 87—94 fillér, fiatal sertés 76—96 fillér, süldő — fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 21.

Jobb kínálat és ugyanoly kereslet mellett készbuza szilárd irányzatú volt; elkelt 31.000 mm, 10 fillérrel magasabb áron. Rozsban kevés volt a forgalom, ára 2 és fél fillérrel magasabb; tengeri tartott és zab 5 fillérrel szilárdabb.

Eladatok:

Buza, Tiszavidéki: 700 mm. 80 k. 9 K. 55 f., 600 mm. 80 k. 9 K. 52 1/2 f., 150 mm. 79-3 k. 9 K. 42 1/2 f., 2030 mm. 79-5 k. 9 K. 37 1/2 f., 200 mm. 79-5 k. 9 K. 35 f., 800 mm. 79 k. 9 K. 50 f., 200 mm. 79-3 k. 9 K. 35 f., 3000 mm. 79 k. 9 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 32 1/2 f. felső, 200 mm. 78-5 k. 9 K. 35 f. felső.
Marosmenti: 1600 mm. 78 K. 9 K. 35 f.
Fehérmegyei: 500 mm. 77-5 k. 8 K. 70 f., 400 mm. 77 k. 8 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 9 K. 5 f., 600 mm. 76 k. 8 K. 95 f., 300 mm. 76 k. 8 K. 70 f.
Pestmegyei: 200 mm. 80 k. 9 K. 45 f., 100 mm. 79-5 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 76 k. 9 K. 02 1/2 f., 100 mm. 77-5 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 75 k. 8 K. 65 f.
Bánsági: 11.000 mm. 79 k. 9 K., 12 1/2 f., 2000 mm. 75-5 k. 8 K. 80 f., mind júliusi szállításra.

Bácskai: 100 mm. 76 k. 9 K. 02 1/2 f.
B. Almási: 820 mm. 77-4 k. 9 K. 25 f., 1550 mm. 76 k. 8 K. 80 f., február 20. szállításra.

Ó-Kanizsai: 1850 mm. 77 k. 9 K. 22 1/2 f., üszkös.
Kulpi: 1650 mm. 76-5 k. 8 K. 05 f.
Rudartúra: 1300 mm. 76-2 k. 8 K. 95 f.
Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 50 f., 200 mm. 6 K. 47 1/2 f. paritásm. Lipótváros. 200 mm. 6 K. 50 f., 250 mm. 6 K. 47 1/2 f.

Árpa: 100 mm. 6 K. 65 f., Kőbányára, 100 mm. 6 K. 65 f., 500 mm. 6 K. 55 f. paritásra.
Zab: 100 mm. 6 K. — f., 100 mm. 5 K. 87 1/2 f., 200 mm. 5 K. 75 f. paritásra.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 30 f., 500 mm. 5 K. 27 1/2 f., 100 mm. 5 K. 25 f., 100 mm. 5 K. 22 1/2 f., kocsira rakva.

Készpénzfizetés mellett.

A készára hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

Buza	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	76	8.50	9.05	79	9.20	9.35
"	77	8.25	9.15	80	9.25	9.35
"	78	9.—	9.20	81	9.30	9.40
Fehérmegyei	70	8.70	8.95	79	9.05	9.20
"	77	8.85	10.5	08	9.20	9.30
"	78	8.90	9.05	81	—	—
Pestvidéki	76	8.70	8.90	79	9.05	9.25
"	77	8.85	9.—	80	9.15	9.25
"	78	8.90	9.10	81	9.25	9.35
Bánsági	76	8.60	8.80	79	8.85	9.—
"	77	8.70	8.85	80	8.95	9.05
"	78	8.80	8.95	81	—	—
Bácskai	76	8.80	9.—	79	—	—
"	77	8.85	9.1	80	—	—
"	78	9.—	9.20	81	—	—
Szerb	76	—	—	81	—	—

Egyéb gabonafajták	50 kilogramm ára	
	K.-tól	K.-ig
Buza új elsőrendű	6.40	6.55
" középminőségű	6.25	6.40
Árpa takarmányára, I. r.	6.25	6.50
" másodrendű	6.—	6.25
Köles elsőrendű	5.—	5.30
" középminőségű	5.60	5.75
Zab belföldi ó	—	—
" belföldi új	5.25	5.35
Tengeri 6 fehé	—	—
" román vagy bolgár	—	—
" cingant	—	—
Ropco káposzta	10.—	10.50

A határidőszület folyamán a következő

kötések történetek:	9.11—9.13—9.03—9.—
Októberi buza	9.11—9.13—9.03—9.—
Októberi rozs	6.81—6.83—6.73
Júliusi tengeri	5.24—5.22—5.20
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.60—5.57
Októberi zab	6.11—6.13—6.09—6.10

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Októberi buza	9.—	9.01
Októberi rozs	6.72—	6.73
Júliusi tengeri	5.20—	5.21
Augusztusi tengeri	—	—
Májusi tengeri (1905)	5.56—	5.57
Októberi zab	6.08—	6.09
Repce augusztusra	—	—

Délután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza	8.96—	8.97
Októberi rozs	6.72—	6.73
Októberi zab	6.06—	6.07
Júliusi tengeri	5.20—	5.21
Augusztusi tengeri	—	—
Májusi tengeri (1905)	5.55—	5.56

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsdén a vas- és építészeti értékek vételeire barátságosabb hangulat uralkodott és a többi értékek is javultak. Az általános forgalom azonban csendes maradt.

Valuta és ércáru változatlan.

Értéktözsde javult. Osztrák Hitelrészvény 641.— 641.50.— Magyar Hitelrészvény 745.— Osztrák-magyar államvasut 634.50—634.75. Rimaurányi vasmű 485.50—488.50. Jelzálog bank 500.— Városi villamos vasut 330.75 korona.

Déli tözsde. Zárultak: Osztrák hitelrészvény 641.75—641.90. Osztrák-magyar államvasut 635.—635.75. Rimaurányi vasmű 489.25—489.50. Jelzálogbank 500.—500.50. Magyar koronajárdekek 97.20 korona.

A helyi értékek piaca nyugodt. Kötött: Wetzler János-féle gép- és waggongyár részvénnytársaság 200.— korona.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák Hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—10 korona, 1904. június hó végére 20—22 korona.

Utőtözsde. Az utőtözsdén az üzletlenség tartós árfolyamok mellett zárult.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

	Államadosság.		Péns	Áru
	Péns	Áru		
a) Magyar államadosság.				
Aranyj. med.	118.—	118.70	1870. áll.ny.-k.	208.—
Jun.-ra	97.15	97.55	Magy. földt.	210.—
Koronajárdekek	—	—	bermt.	98.50
Koronaj. ultim.	—	—	Horr.-szal. jelv.	99.—
Jun.-ra	97.15	97.55	földv. kötv.	98.—
Koronaj. 3 1/2 %	89.—	89.50	TiszaI nyv.-	161.—
Vaskapu-kül.	82.—	88.—	kötes. 200 K.	164.—
b) Osztrák Államadosság.				
Koronaj. máj.	—	—	Papirj. feb.—	—
—nov.	99.—	99.50	aug.	99.50
—	—	—	Koronaj.	99.20
—	—	—	—	99.70
c) Egyéb nyilvános kölesbűk.				
Budapest főr.	—	—	Temes-Béga-	—
1897. 4% kül.	96.—	96.75	társulat 4%	96.—
—	—	—	—	99.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengh.	472.—	474.—	Bpest-Ujpest-	170.—	180.—
Epesti közuti	—	—	Tákosgy. vill.	—	—
Vaspálya 3%	—	—	Déli vasut.	—	—
Ugy. jun. med.	572.—	572.50	Ugy. jun. ult.	79.—	80.—
Bpesti közuti	—	—	Dunagőzházd.	835.—	840.—
vp. élv. jegy	350.—	360.—	Knassa-oderb.	378.—	383.—
Bpesti vill. vá-	—	—	Osztr.-magyar	—	—
rosi vp. 1903.	330.50	331.—	államvasut.	—	—
Bpesti vill. vá-	—	—	Ugy. jun.-ra.	635.—	635.50
rosi vasut.	—	—	—	—	—
Ugy. élv. jegy.	110.—	115.—	—	—	—

Bankok.		M. jelz. hitelb.		Ugyanaz jun. med.	
Angol-osztrák	277.—	279.—	—	—	—
Első magyar	—	—	—	—	—
iparbank	342.—	346.—	M. keresk. r.-t.	555.—	560.—
Flumel hitelb.	138.—	138.—	1888. évi. bank	—	—
Hazai bank	210.—	212.—	Ugy. jun. med.	449.—	450.—
Hermes m. Áit.	—	—	M. tkp. közp.	—	—
váltózl. r.-t.	240.—	260.—	jelzálogb.	1030.—	1070.—
Magyar hitelb.	—	—	Osztr. hitelb.	—	—
Ugyanaz jun. med.	744.50	745.—	Ugy. jun. ult.	641.50	642.—
M. agr. és járb.	490.—	490.—	Osztr.-magy. b.	1620.—	1630.—
—	—	—	Pesti m. keresk.	—	—
—	—	—	kedelmi bank	2750.—	2760.—
—	—	—	Ostályszj. r.-t.	1800.—	1850.—

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd. gépgyár	150.—	166.—	Nicholson	205.—	215.—
Danubius	177.—	179.—	Ugy. jun.-ra.	489.—	489.50
Ganz	3170.—	3220.—	Schlick	300.—	300.—

Külföldi vállalatok részvényei.

Ált. vagg. kül.	600.—	620.—	"Hungária"mt-	—	—
Bpesti áll. vill.	310.—	315.—	trágya	215.—	220.—
Bettömőd. r.-t.	255.—	215.—	Kőbányai polg.	—	—
Gyarmat-gyár	150.—	150.—	szőlő	275.—	283.—
Részvényesj.	2250.—	2400.—	M. eukoripar.	15.00	15.00
Sertés-hizl. r.-t.	475.—	495.—	M. villamosgáz	28'—	284.—
Szódium-gyár	210.—	2.0	Nemzetk. vil-	—	—
Flumel rizsh.	2600.—	270.—	lamosgáz	5.0	566.—
Gschwindt-fele szeszgyár	900.—	950.—	Nemzetk. vagg.	500.—	530.—
—	—	—	gonk. 5%	—	—
—	—	—	Royal-szállg.	—	—

Bányák és téglagyárak.

Északm. közs.	225.—	228.—	M. Ál. közséb.	278.—	282.—
Felsőm. bányá-	—	—	M. kerántal	138.—	140.—
és kohó	482.—	485.—	Salgótarjáni	537.—	540.—
Jstv. tég. gy.	100.—	105.—	Ulaki tégla- és	—	—
Kőbány. rőzög.	940.—	980.—	mészé-ia	320.—	325.—
Magy. asztalk.	127.—	127.—	—	—	—

Biztosító-társaságok.

Bécsi biztosító	430.—	440.—	M. Jég- és vízv.	—	—
Bécsi					

Table with financial data including 'Malmok', 'Takarékpénztárak', 'Borszjegyek', and 'Pénztermek'.

Páris, június 21. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút... Uj török-konzol 85.87. Egyiptomi járadék...

Frankfurt, június 21. (Zárlat.) 4-20/0-os papírjádék... 4/0-os osztrák aranyjádék 101... 4/0-os magyar aranyjádék 99.75...

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak... A terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árformákat állapította meg:

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsdén az érdeklődés első sorban a bányacétek felé fordult, melyek közül prágai vasmű 40 koronával, cseh bányarészvény 20 koronával emelkedett...

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 21. (Zárlat.) 4-20/0 papírjádék... 4-20/0 osztrák aranyjádék 99.10. 4/0-os osztrák aranyjádék 100.90...

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 21. A sertésüzlet irányzata: lanya. A) Hízott sertések ára: I. A magyar elsőrendű Öreg nehéz (párnkint 400 kilogramm felüli sulyban)...

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 21. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Killer Nándor IX-ik fizetési osztálya sorozott nagykárolyi dohánybevéltőhivatali kezelőt a VIII-ik fizetési osztály utolsó fokozatába sorozott dohánybevéltőhivatali kezelővé, Gömbös Sándort, az Egerben állomásozó IV. számú helyismerleli felügyelőinszpek alalmazásában lévő pénzügyi fogalmazót és Simon Zsigmond kaposvári kataszteri irattart kezelőt iradatszert, utóbbi ideiglenes minőségben, pénzügyi fogalmazókká és földadónyilvántartási biztosokká, Tittel Zsigmond nagyszebeni kataszteri irattart kezelőt iradatszert ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadónyilvántartási biztosná, Gulden Károly budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgakornokká a pénzügyminiszteri szakosztályához, ifj. Zachar Gusztáv rimaszombati lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgakornokká a rimaszombati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez, — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Zsigmond Albert okleveles tanítót a percsényi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, özv. Vasváriné Kholen Alexandrina okleveles tanítónő a magyar-láposi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, — a kolozsvári itéletábla elnöke Krauer Viktor díjtalan gyakornokot a kolozsvári itéletábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

az ó-budai adóhivatalnál segélydíjas gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a tordai adóhivatalnál adó-tisztai állásra 14 nap alatt, — a tasnádi adóhivatalnál adó-tisztai állásra 14 nap alatt, — a beszterceli pénzügyigazgatóságnál segélydíjas számgakornoki állásra 14 nap alatt, — a nyáradiszeredai és szászregényi adóhivataloknál egy-egy gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a budapesti törvényeséknél hivataliszojai állásra hat hét alatt, — a déli állami főgimnáziumnál iskolatiszojai állásra augusztus hó 1-ig, — az aradi pénzügyigazgatóságnál iradatszert állásra július 22-ig adandók be a kérvények.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Június 21. —

Table with columns: Állomások, Hőmérséklet, Szélirány, etc. Lists various weather stations and their readings.

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D = dél. É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = 10bányre derült, 2 = részben felhős, 3 = 10bányre borult, 4 = egészen borult.

Hazánkban az esők megszűntek és a hőmérséklet emelkedésben van. A közép-európai maximum kettévált, az egyik része nyugaton, a másik keleten helyezkedett el, az orosz depresszió pedig meggyengült.

Teképalátulajdonosok figyelmébe!

Advertisement for Dr. KAJDACSY, featuring text about men's and women's diseases and a list of symptoms.

Advertisement for 'Száraz elem' (Dry element) medicine, mentioning its benefits for various ailments.

Advertisement for STANDARD life insurance company, listing its capital and services.

Minden szó egyeztetés beiktatása... Vastagabb betűkkel s ill.

APRÓHÍRDETESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad... VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Szerkesztési telefon-sz.: 56-12.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeggel kell mellékelni.

Tudakozásoknak a hirdetés számát a kiadványtalal mindig közzélni kell.

Levelezés.

Nősülni. Anj, 45 éves, rom. kath. özevgy... Vidéki barna 18. Kém a jövő hétre találkozt...

Bádogos tanonc fizetésűket. Dent... Mindenesné. ki alaposan ért a takarítást...

A legszerényebb feltételek mellett, állást v... Mássalát, címírást, olesón végző lakásomon...

Vas-és fűszereseg, vidéki, 19 éves, keresz... Mássalát, címírást, olesón végző lakásomon...

Pénzkölcsönt. kezes nélkül is, négykorona havi... Pénzkölcsönt banktól, tőkepénzesítő legelőny...

Gyümölcs. befözni v. lo, ötkilós postaközt... Cseresznyét mátragegyvidéki, elismert legjobb...

Betöltendő állások.

Ügynökök. biztos megjelölésre tehetnek szert... Egy kizéleány szabószóhoz, azonnal felvételt...

Mindenest doktor hához keresek. Csengery... Állástkeresőknek ingyen küldetek vidékre...

Ügyes fodrásznő. legnagyobb díval szerting igen ol... Ftal házaspár, bádogos szerelő...

Üzletek. Kristály hegyi forrás, hozzártatózik egy... Keresek három vendégfogó, két...

Pénz. földirtokosoknak kötelevényre... Pénzkölcsönt. kezes nélkül is, négykorona havi...

Atók, ablakok. használt, és új, asztalok, por... Pénzkölcsönt. kezes nélkül is, négykorona havi...

Gyakorolt gyapjúkendő horgolónk keresetnek... Mellékfoglalkozású örökös jövedelmi forrást...

Mindenest. szakkésnök, szobalányok, mindenesek keresetnek... Tanonc felvételt azonnal felvételt...

Intelligens fiatal hölgy, ki egy rövidóra le... Kárpitos és díszlő ajánkozik házhöz...

Kereskedelmi végzett gép és gyorstírt tudó... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Magányos uronőni. Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Tanuló fizetés azonnal felvételt... Tanonc felvételt azonnal felvételt...

Mindenest. szakkésnök, szobalányok, mindenesek keresetnek... Tanonc felvételt azonnal felvételt...

Kárpitos és díszlő ajánkozik házhöz... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Kereskedelmi végzett gép és gyorstírt tudó... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Magányos uronőni. Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Női szabónők. fizetés azonnal felvételt... Mindenes leány és gyermekleány helyet kaphat...

Mindenest. szakkésnök, szobalányok, mindenesek keresetnek... Tanonc felvételt azonnal felvételt...

Kárpitos és díszlő ajánkozik házhöz... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Kereskedelmi végzett gép és gyorstírt tudó... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Magányos uronőni. Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Gazdasági főtiszt. egy 5000 holdas bérzadásra... Szakkésnök, szobalányok, mindenesek keresetnek...

Mindenest. szakkésnök, szobalányok, mindenesek keresetnek... Tanonc felvételt azonnal felvételt...

Kárpitos és díszlő ajánkozik házhöz... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Kereskedelmi végzett gép és gyorstírt tudó... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Magányos uronőni. Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Női szabónők. fizetés azonnal felvételt... Mindenes leány és gyermekleány helyet kaphat...

Mindenest. szakkésnök, szobalányok, mindenesek keresetnek... Tanonc felvételt azonnal felvételt...

Kárpitos és díszlő ajánkozik házhöz... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Kereskedelmi végzett gép és gyorstírt tudó... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Magányos uronőni. Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Női szabónők. fizetés azonnal felvételt... Mindenes leány és gyermekleány helyet kaphat...

Mindenest. szakkésnök, szobalányok, mindenesek keresetnek... Tanonc felvételt azonnal felvételt...

Kárpitos és díszlő ajánkozik házhöz... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Kereskedelmi végzett gép és gyorstírt tudó... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Magányos uronőni. Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Női szabónők. fizetés azonnal felvételt... Mindenes leány és gyermekleány helyet kaphat...

Mindenest. szakkésnök, szobalányok, mindenesek keresetnek... Tanonc felvételt azonnal felvételt...

Kárpitos és díszlő ajánkozik házhöz... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Kereskedelmi végzett gép és gyorstírt tudó... Fial főtőné ajánkozik. Bejárónk, cim VII...

Magányos uronőni. Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...

Kétszobás, nagy kerttel szabad... Fial felvételt azonnal felvételt...